

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyitóléc petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Szünet a politikában.
- Tarnovszka grófné bűnpöre.
- A postaszolga és a detektívek.
- Jánossyt ellőtték.
- Aki önmagát lopta meg.
- Az orvos elzúllott fia.
- A megkésztett jél.
- A parlamenti botrány a rendőrség előtt.
- Haverda Mariska oltárterítője.
- A női termet érvényesülése.

Iparosok a munkapártban.

Arad, március 24.

A magyar társadalomban egy-egy osztályról ritkán lehetett elmondani, hogy ehhez vagy ahhoz a politikai párthoz tartozik. A pártprogramokban nem igen volt kapocs, amely egy-egy társadalmi réteget, egy azon foglalkozásnak embereit az illető programot valló párthoz kötötte volna. A közjogi kérdésekben, a katonai kérdések politikájában, sőt ezeken túl, az egyházpolitikában senkinek se függött a nézete, álláspontja attól, hogy gazda, iparos, kereskedő, diplomás ember vagy más. Izlés, vérmérséklet, hangulat, vagy a rábeszélések hatása döntötte el, hogy a választó melyik párthoz érezte magát közel.

A multban mégis az volt a könnyen megfigyelhető valóság, hogy az iparosság, főként a kisiparosok, a függetlenségi párthoz tartoztak, s különösen a városi kerületekben annak erősségei voltak. Ennek a ragaszkodásnak meg volt a természetes oka. Hosszu időn át a függetlenségi párt képviselte az önálló vámterület programját a parlamentben. Ez a párt állott az élén a gazdasági különválásért folytatott küzdelmeknek. Az iparosság, amely joggal várhatta az önálló vámterületől jobb jövőjét, föllendülését, gyarapodásának eszközeit, nemcsak hálás akart lenni a maga bizalmával ezért a kitartó harcért, de úgy érezte, hogy a függetlenségi párt mellé való csatlakozásával azt a további harcra ösztönzi, annak energiáját és erejét fokozza.

S ép ez volt az oka, hogy az iparosság — legalább annak számottevő része — most elszakadt a függetlenségi párttól s hogy ez a szakadás egyre szélesebb ürt, mélyebb elválást hozt a kettő között. Látható jele volt ennek azon az értekezleten, amelyre az aradi nemzeti munkapárt hívta össze a legutóbbi napok egyikén az iparosokat s amelynek nagy sikere a munkapártot az iparosság között való további, erőteljes szervezkedésre indította.

Ez a változás ép oly érthető, mint a multban elfoglalt álláspont. A függetlenségi pártnak, mint többségnek kellett tanubizonyságot tenni arról, hogy az önálló vámterület kiküzdése ma lebirhatatlan akadályokra talál. Aki tehát erejét reá pazarolja, az meddő célokért dolgozik. S ma már a függetlenségi Kossuth-párt nem is vette föl legközelebbi programjába a

gazdasági önállóságért való küzdelmet; a Justh-párt programjában is csak az önálló bank szerepel, amely ha elérhető lenne is, nem tölti be az iparosság, főként a kisiparosság vágyakozásait.

Az önálló vámterület volt az, amely az iparosságot legtöbb szálal kötötte a közjogi politikához. Miután ez egy időre letűnt a politika aktualitásáról, s miután ezt az ország egyöntetű állásfoglalása és követelése se tudta valósággá változtatni, tehát az iparosság, a maga hivatásának józansága, gyakorlati volta alapján, nem követhette azt az elvet, hogy a most el nem érhetőt szakadatlanul követeli, s addig semmi másról nem akar tudni, nem akar hallani. E helyett a másik utat választotta, amely a közjogi politikától elválva, a gazdasági politika céljai felé, az elérhető, a szükségesek, a sürgősek irányán halad.

Lelkesítő beszédek, az érzelmek hurjain játszó szavak se kellett hozzá, hogy az iparosság az új irányt képviselő párthoz közeledjék. Az iparosok, akik a maguk bőrén tapasztalták az obstrukciónak, az exlexnek hatását, akik látták, hogy a közjogi harcok miatt az új ipartörvény esztendőik hosszú sora óta nem tud megvalósulni, azok alig rokonszenvezhetnek az obstrukciókat viselt, s részben ma is obstrukciókkal fenyegető pártokkal. Megengedjük, hogy ez a fölismerés, ez a tudat az

A férj becsülete.

Irta: Hamu.

A táncteremben szünetelt a zene s a férfiak egy része bevonult a pipázóba. Az asszonyokról folyt a beszélgetés, a jó asszonyról, meg a rossz asszonyról, miközben valaki fölvetette a kérdést: mikép viselkedjék egy igazi ur, ha megcsalja a felesége?

Csakhamar heves vita kezdődött a kérdés körül, de a vélemények csak a részletkérdésekben különböztek. Egy dologban mindenki megegyezett: az igazi ur föltétlenül megverekszik a felesége csábítójával.

Báró Hertelendy őrnagy, akit mindenki tekintélynek ismert a becsületügyekben, nem szólt közbe, csak hallgatta a vitatkozókat. Merengve bámult maga elé s úgy látszott, mintha másutt kalandoznának a gondolatai.

— Hát Gabi, te, a föltétlenül prima-szekundáns, nem szólsz már közbe?! — kérdezte jókedvűen báró Baróthy, a házigazda.

— Nem! — felelte az őrnagy. — Nem akarom megzavarni a társaság hangulatát, mert nekem ebben a kérdésben eltérő a véleményem...

— Hát a férj ne verekedjék meg a becsülete elrablójával? — kérdezte valaki csodálkozó hangon a társaságból.

— Ha asszonynyal akar verekedni, hát ve-

rekedjék! — felelte nyugodt hangon báró Hertelendy. — Mert az én véleményem szerint a hütlén asszony rabolta el a férj becsületét és nem a szeretője!

— De a szerető mégis csak büntára?! — vetette közbe valaki.

— Büntára? — kérdezte csodálkozva az őrnagy. — Hát miért? Hát megesküdött, vagy csak meg is ígérte-e a szerető valaha a férjnek, hogy nem csábítja el a feleségét, miként a feleség valóban megesküdött az oltár előtt, hogy hü lesz a férjéhez?... Ugy-e nem? Tehát a filozofia az, hogy a szerető is bűnös és ezt a filozofia annak a boszúérzetnek a leplezésére gondolták ki, melyet a szerencsésebb vetélytárs iránt érez a legyőzött. Pedig én azon a véleményen vagyok, hogy a bűnös asszony nem érdemi meg, hogy egy becsületes ember kockára tegye érte az életét, amelyhez esetleg ártatlan családjának létérdekei fűződnek. A rossz asszony, véleményem szerint, már csak olyan, mint egy össze-vissza szakadozott piezkos rongy, melyet nem érdemes többé kimosni!...

Általános csodálkozás támadt erre a kijelentésre és báró Hertelendy fölhevülve folytatta:

— Hiába mondanak ellent a csodálkozó szemek! Hiába!... Ha már megkérdeztetek, hát kimondom, hogy igen, amit mondtam, az az én leghatározottabb véleményem... En

minden felelősséget az asszonyra hárítok, mert a férj véle szerződött hűséges házasságra... Epen úgy az övé minden felelősség e szerződés megszegéséért, mint ahogy csak én leszek az inkorrekt, ha nem tudom idején beváltani becsületszavas kötelezvényemet és nem az is egyszersmind, aki a kötelezvény beváltására szolgáló pénzt a kártyán elnyerte tőlem. A szerződő félnek, kötelessége tudatában, ellent kell állnia minden csábításnak! Ez a becsület egyenes és kizárólagos törvénye!... Ha nem tette, vétkezett, amely bűn az ő vállát terheli, egyedül csak az övét!...

— Szóval, őrnagy ur, — kérdezte egy ifju hadnagy — mit csináljon egy férj, ha megcsalja a felesége?!

Becsületes uri ember ilyenkor, lehetőleg feltűnés nélkül, elválnak a feleségétől. Ha lehet, még a válópör aktáit is megkíméli az asszony szegénységétől... És semmi körülmények közt nem verekszik!... Mert ebben nincs semmi igazság!

Pár pillanatra csend lett a társaságban és az őrnagy is révedezve nézett maga elé... S a házi gazda törte meg a csendet, amint kissé bizonytalan hangon kérdezte:

— Nem gondold, Gabi, hogy ebben a kérdésben mindig az egyéni vélemény az irányadó.

— Nem! — felelt határozottan Hertelendy báró. — Ebben a kérdésben az egyéni véle-

iparosok között még nem általános. De az igazságok föltartóztathatlan erejével terjed s hódítja a munka embe-
reit a gyakorlati politikának.

Szünet a politikában.

A miniszterelnök utazása.

Távirati tudósítás.

Arad, március 24.

A politikában beállott az ünnepi szünet. A pártkörök üresek, a volt képviselők elutaztak ünnepelni és korteskedni kerületeikbe. A miniszterelnök két napi tartózkodásra birtokaira utazott, de vasárnap már a fővárosban lesz, hogy fogadja a vasárnapi tiltakozó népgyűlés ezertagu küldöttségét.

Mai hireink ezek:

Khuen elutazása.

A „Bud. Tud.” jelenti: *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök ma délután két órakor titkára, *Bárczy István* dr. kíséretében Budapestről Hédervárra utazott, ahonnan vasárnap reggel visszatér Budapestre, hogy fogadja a tiltakozó gyűlés ezertagu küldöttségét, amely a Vigadóban tartandó nagy tiltakozó gyűlés után szándékozik őt felkeresni. A miniszterelnök azután valószínűleg megint Hédervárra utazik és csak a husvéti ünnepek után, kedden reggel, tér vissza a fővárosba.

Kilépés a Justh-pártból.

Szolnokról jelentik: *Kővér János* nagybirtokos, a jász-nagykun-szolnokmegyei függetlenségi és 48-as párt elnöke ma levelet intézett *Justh Gyulához*, amelyben a március 21-iki képviselőházi események miatt a pártból való kilépését jelenti be.

A Házelnök bucsuja.

Gál Sándor, a képviselőház volt elnöke ma délben megjelent a képviselőházban, ahol a képviselőház tisztikara tisztelgett nála, hogy tőle bucsut vegyen. A tisztikar nevében *Andor Gyula* elnöki tanácsos intézett bucsu beszédet a volt elnökhöz, aki meleg szavakban vett bucsut a tisztikartól.

A Nemzeti Társaskör átalakulása.

A Nemzeti Társaskör részéről az alapszabályok módosítására kiküldött bizottság már elkészült munkájával és azt jóváhagyás végett legközelebb a választmány elé fogja terjeszteni. A választmány e célból kedden, március 29-én ülést tart, ezután a kör rendkívüli közgyűlésen fogja politikai klubba való átalakulását kimondani.

Választási mozgalmak.

Békéscsabáról írják: A békésmegyei kerületekben alig történtek még végleges jelölések. Az orosházi függetlenségi polgárok egyrésze *Bikádi Antal* dr. ügyvédet léptette föl. A békési kerületben *Kecskeméthy Ferenc* szemben *Wenckheim József* grófot akarták fölléptetni, aki azonban *Kisjenőn*, nemzeti munkapárti programmal lép föl. A békésiek most jelöltül *Széchenyi Antal* grófot akarják megnyerni. *Békéscsabán* még nem jelöltek ugyan *Achim L. András*t, de az ő fellépése bizonyosra vehető. A Kossuth-párt részéről *Keviczky László* kondorosi evangélikus lelkészt emlegetik jelöltül.

Gyulán előreláthatólag *Simonka György* dr. és *K. Schriffert József* között fog eüldölni a mandátum sorsa. A gyomai kerület választópolgársága husvét másodnapján tartja jelölőgyűlést, amelyen *Fábrý Károly*t fogják jelölni. A szarvasi választókerület szintén husvét második napján tartja jelölő gyűlést. Az egyedüli jelölt minden valószínűség szerint *Haviár Daniel* lesz. *Lehoczky Mihály*, tótkomlósi községi bíró is szándékozik fellepni kiegészítő-párti programmal.

A világosi kerületben — egyes budapesti lapok közlése szerint — *Koltai Sándor* dr. fővárosi ügyvéd lép föl Justh-párti programmal.

A torockai kerületben *Schubert Sándor* budapesti nagyiparos lép föl nemzeti munkapárti programmal. A nagybitei kerületben *Vörös László* volt kereskedelmi minisztert léptették fel ugyanez munkapárti programmal.

A galánthati kerület függetlenségi- és 48-as párti jelöltje, *Eszterházy Mihály* gróf állandóan a kerületben tartózkodik, amelynek főbb községeit látogatja meg. Ellenjelöltje a kerület volt alkotmánypárti képviselője, *Eszterházy Béla* gróf lesz, aki pártönkivüli programmal lép föl.

A hosszupályi kerületben, miután *Marjay Péter*, a kerület volt képviselője többé nem szándékozik föllépni, a függetlenségi- és 48-as párt *Fisch Ernő* nagybirtokost lépteti föl *Beóthy László* volt főispán, munkapárti jelölttel szemben. Hír szerint a Kossuth-párt is állít a kerületben jelöltet.

Kisvárdán *Hrabovszky Guidó*, a kerület volt képviselője lép fel függetlenségi programmal.

Mátészalkán *Szunyogh Mihály*, a kerület volt képviselője lép fel függetlenségi- és 48-as párti programmal.

*Paks*on *Mádi-Kovács János* volt képviselő újabban fellép a függetlenségi- és 48-as párt programjával.

A pécsvárad kerületben *Egry Béla* volt képviselő, függetlenségi- és 48-as párti jelölttel szemben keresztényszocialista programmal állítanak ellenjelöltet.

*Székegyháza*on *Fráter Loránd* a függetlenségi- és 48-as párt jelöltje.

Székesfehérváron *Mannsdorf Géza* báró, a kerület volt képviselője lép fel függetlenségi- és 48-as párti programmal.

TANÜGY.

(—) A tanítóképzés reformja. *Temesvárról* jelentik: A tanítóképző intézeti tanárok egyesületének közgyűlésén tegnap *Keszler Károly*, az aradi tanítóképző tanára, tartott előadást. Az előadó nagyjelentőségű javaslatot is nyújtott be, melynek megindokolásul kifejtette, hogy a szociológiai vonatkozásoknak nagyobb teljességgel, tudatos tervszerűséggel, rendszeresen tárgyról tárgyra való kifejezésre juttatását tartja szükségesnek. Minthogy pedig a társadalmi élet alakulatainak és jelenségeinek gazdag ismeret-anyaga tulterhelés nélkül lesz elhelyezendő a tantervben, nemcsak pótlások, de kihagyások is szükségesek. Ami a szociális műveltségnek nem szerves alkotó eleme, az töröndő a tantervből. Minden tárgynak elegendő óraszámot kell biztosítani, a miért is a jövőnek kikerülhetetlen feladata a tanítóképzőintézetek évfolyamának számát emelni. Ezért utasítsa a közgyűlés a választmányt, hogy az 1908-ban kibocsátott tantervet vegye alapos revízió alá és munkálataiba célszerű módon vonja be a tanári testületeket és részletes javaslatát terjessze a közoktatásügyi miniszterium elé. Ilyen értelemben szólalt fel *Szöllösi István* aradi képzőintézeti tanár is. A javaslat megokolása nyomán támadt felelőválaszok és vita eredménye, hogy a tanítóképzés legalább öt évi tartamra emeltessék, amit a közgyűlés helyesléssel vett tudomásul. Az országos egyesület tisztikarába titkárrul *Urhegyi Alajost*, az aradi tanítóképző intézet volt tanárát választották meg.

mény lehet döntő — és ezt nem respektálni nincs is jogunkban — de irányadó soha! Az igazság egy! És ettől nem tágitok, mert a tapasztalat tanított meg rá. Engem emlékek fűznek ehhez a problémához és ha úgy tetszik, szívesen bocsájtom azokat a társaság elé, hogy meggyőzzem igazamról.

És elmondta a következő történetet:

— Fialat hadnagy voltam akkor — kezdte *Hertelendy báró*. Szolgált az ezredünkben egy dalias főhadnagy, a legtökéletesebb gavalér, akit csak valaha ismertem: *Tarkewy Géza*. Gavallér volt a szó legnemesebb értelmében, nem affajta kodex-gentleman, aki nemesebb érzések nélkül csupán esztelen rabja volt a code d'honneur-öknek, hanem csupa szív, csupa lélek. Mint katona is ő volt közöttünk a legkiválóbb: a legjobb lovas, a legjobb verekedő és mintaképe a kötelességtudásnak.

Tarkewy Géza egyetlen gyermeke volt szülőinek s apjának tekintélyes földbirtoka gondtalan életet biztosított neki is. Minden hozzájárult tehát ahhoz, hogy vigan élhessen. S a pénznek nem is volt előtte értéke; adott balóle boldog-boldogtalannak.

Egy reggel — akkor is épen valami óccóról tértünk haza és a cigány egészen a kaszárnya kapujáig kísért bennünket — az ordonáné egy táviratot adott át a főhadnagynak.

Az édesanyja értesítette benne, hogy az apja hirtelen meghalt és várják a temetésre.

Tarkewy Géza csendesen leintette a cigányokat, szabadságot kért és elutazott az édes apja ravatalához.

Egy hónap múlva tért csak vissza, de egészen megváltozva. A régi vigságnak nyoma sem volt többé, viselkedése megkomolyodott és az örökké vig „Gizi főhadnagy”-ból gondterhes férfi lett. Nemsokára azután beadta lemondását és párnap múlva olvastuk az újságban, hogy a miniszter segédtelkekönyvvezetővé nevezte ki egy kis mezővárosba.

Ezekután persze sejtitek, hogy *Tarkewy Géza* édesapja nem hagyott örökök a fiának valami nagy vagyont és ebben nem is tévedtek. De nem találta el az igazat az, aki azt gondolja, hogy *Tarkewy* főhadnagyból azért lett szürke telekkönyves, mert nem akart szegényen élni azok között, akik gazdagnak ismerték. Sokkal nemesebben tudott ő gondolkozni. Akkor is kötelességérzet irányította elhatározását.

A hagyaték leltározásánál ugyanis kitűnt, hogy *Tarkewy Géza* édesatyja szegény ember volt; az adósságok egészen elborították a szép birtokot s a *Tarkewy*ek gazdag dominiuma újra a szegény asszony zokogva vette át a nagy vagyon ronsait. De nem is az ő baján kesergett szegény, hanem folyton azt hajtogatta, mi lesz a

fiából... *Tarkewy Géza* ekkor így szólt az édesanyjához:

— Utána néztem a gazdaság könyveinek. Azt látam, hogy egymagam többet költöttem el évenként, mint amennyit a birtok jövedelmezett. Tudom, hogy én vagyok az oka romlásnak: kétszeresen érzem magamat az adósodnak, édes anyám!

Az öreg asszony megijedt erre a kijelentésre és biztatta a fiát:

— Én miattam ne aggódj édes fiam! Málcsiék hívnak már magukhoz...

De *Tarkewy Géza* szikrázó szemekkel közbevágott:

— *Tarkewy Géza* édesanyja nem szorult rá a rokonok irgalmára! Mint katona nem bírlak eltartani és nem is akarok cifra rongyban járni, mikor a kenyérért dologozom. De majd megélünk mi a magunk emberségéből is.

Igy lett *Tarkewy Géza* főhadnagyból segédtelkekönyvvezető, özvegy édesanyjának támasza, istápjá.

Sokáig hírt sem hallottunk ezután fölöle. Mindennel szakított, ami múltjára emlékeztette. Még levelet se írt sohasem. Évek múlva találkoztunk csak újra, amikor más ezredbe helyeztek és véletlenül éppen abba a mezővárosba kerültem, ahol *Tarkewy Géza* a telekkönyvet vezette. Mindketten megörültünk a találkozásnak és meglátogattam az otthonában is. Már nő volt.

Tarnovszka grófné bűnpöre.

Az elegáns vádlottnő. — Megakarják szöktetni a grófnét?

Távirati tudósítás.

Arad, március 24.

Egy Velencében időző magyar, aki tegnap részt vett Tarnovszka grófné bűnpörének tárgyalásán, ezeket írja a pör hősnéjéről:

Tarnovszka grófné, meg kell adni, hogy nagyon szép. A középtermetnél jóval magasabb és leányosan karcsu alakját divatos krisztalin gyászruha díszíti, remeke a szabászatnak, vállain hosszú és igen finom szilkszin boá, kezén fényes fekete bőrkeztü, fején elegáns fekete kalap, melyet gyászfátyol takar. Fekete haja, nagy fekete szeme, melyet csak igen ritkán emel föl és a melylyel ilyenkor a világon a legártatlanabb szendességel, mondhatni epedő fájdalommal tekint maga elé, nem vallanak sem orosz, sem állítólagos skót származására, ellenben tökéletesen beleillenek az olasz milióba. Arcszíne fehér, vonásai szabályosak és összhangzók. A megjelenése nem bájos, hanem imponáló, a kinézése után (babár Magno dr. szerint a hosszas vizsgálati fogság alatt öszülni kezdet!) nem látszik idősebbnek huszonhat-huszonnyolc évesnél. Minden helyzetben, a mint plasztikus mozdulatlanúsággal ül, vagy a rövid Tarnovszka megszólításra föláll, előrelép és kezét a rekesz korlátjára téve, figyel és beszél: tökéletes urnő. Az ember ámulva néz Priljukovra és Naumovra, kikkel szeretkezett és esodálkozik, hogy ez az asszony nem talált magának külön társaságot.

Az olasz közönség hangulata Tarnovszka Mária irányában nem éppen kedvező. Akadnak ugyan egyes hívei, sőt egyik előkelő és dús gazdag unokaöccséről, L. uról beszélnek, hogy megkérette és fölmentése esetén el fogja venni. Általában azonban a közönség nem szimpatizál vele s a tárgyalások folyamán nem egyszer hangzik feléje a bestia szó, melyet persze az elnök energikusan visszautasít. Az a bizonyos perverzus hódolat és émélyítő lelkesedés, mely itt ott néhány hasonló sorsu nővádlott irányában a közönség körében járványszerűen pusztított, itt merőben hiányzik és ez az olasz közönség becsületére válik.

Velencéből táviratozzák:

A mai tárgyalás során azt kérdezte az elnök Stueckard bécsi rendőrtanácsostól, vajjon nem mondta-e neki Tarnovszka, hogy az volt a terve, hogy Priljukov által követtesse el a gyilkosságot? A tanu azt feleli, hogy erre nem emlékszik, csak azt tudja, hogy Priljukov egy izben azt mondta neki, hogy Tarnovszka mindenképen őt akarta arra rábírní, hogy Komarovszki grófot ölje meg, de nem akart rá vállalkozni, mert attól félt, hogy elveszti Tarnovszka szerelmét. A tanu elmondja továbbá, hogy Priljukov egy izben, amikor abban a szobában volt, amelyben előbb Tarnovszkát hallgatták ki, arra kérte a rendőrbiztost, hogy vigye más szobába, mert nem tudja elviselni Tarnovszka erős illatszerét. Mindezeket a tanu nem saját tapasztalatából tudja, hanem a hivatalos jegyzőkönyvekben olvasta.

Elmondja továbbá, hogy Tarnovszka utazótáskájában egy gyermekfotográfiát találtak; megmutatták Tarnovszkának, aki sirva fakadt és azt mondta: Ez az én gyermekem fotográfiája! Priljukov védője azt kérdezte a tanutól, hogy szerinte Tarnovszka és Priljukov közül melyik az őszintébb? A tanu azt mondja, hogy erre a kérdésre nem felelhet, mert szavait könnyen félremagyarázhatják. A tanu elmondja azt is, hogy Priljukov megmotozásánál egyik cipőjében tizenhétézer lírát találtak.

Ezzel a délelőtti tárgyalás véget ért.

A délutáni tárgyaláson híre terjedt, hogy Tarnovszka grófnét megakarják szöktetni. Az elnök ennek folytán intézkedéseket tett, hogy a női fogházat szigorúban őrizzék.

A délutáni tárgyaláson megjelent Rejanc asszony, a híres párisi színésznő, aki egy francia lap tudósítását vállalta el, hogy megjelenhessen a tárgyaláson.

Paul Julianna tanu elmondotta kihallgatásánál, hogy Tarnovszka grófné terhelt családból származik, tudomása szerint 3 testvére közül kettő elmebeteg, de elmebeteg az anyja, sőt örült volt a nagyanyja is.

A tárgyalást holnap folytatják.

A postaszolya és a detektivek.

Az eljárást megszüntették.

Távirati tudósítás.

Arad, március 24.

A budapesti ítélő-tábla mártárgyalta azoknak a detektiveknek az ügyét, akiket Hima Sámuel budapesti postaszolga kizárással vádol. A múlt évben nagy pénzküldemény tünt el az Irányi-utcai postahivatalból. A lopás gyanúja Hima Sámuel postaszolgára irányult s a rendőrség Himát másnap déiben le is tartóztatta. Az őrizet alá vett postaszolgát két nap mulva a rendőrség szabadon eresztette, mert nem lehetett bebizonyítani, hogy ő a tolvaj.

A postaszolga ekkor följelentést tett a rendőrségnél, hogy október 22-én, délután négy óra tájban a rendőrségi épület 126. számú szobájában négy detektív brutális módon megverte és megkínizta, hogy ily módon csikarjassanak ki tőle beismerő vallomást. Elmondotta, hogy a detektivek szíjjakkal megkötözték, agyba-főbe verték, majd az asztalra fektetve, lábaira ültek.

Boda Dezső főkapitány szigorú nyomozást rendelt el a brutális detektivek ellen s a nyomozásnak az lett az eredménye, hogy a főkapitány Órsi Sándor és Keller Mihály detektiveket felfüggesztette állásuktól s megtette ellenük a följelentést hivatalos hatalommal való visszaélés büntette és súlyos testisértés vétsége miatt. A megindult vizsgálat folyamán kiterjesztették a vizsgálatot Tólos és Ambrus detektivekre is, de ezek ellen a vádtanács megszüntette az eljárást.

A befejezett vizsgálat után a kir. ügyészség vádiratot adott be Órsi Sándor és Keller Mihály detektivek ellen hivatalos hatalommal való visszaélés büntette és súlyos testisértés vétsége miatt. A két detektív képviselőben Weisz Ödön dr. védő az ügyészi vádirat ellen kifogásokat adott be. A kifogásokban rámutatott azokra az ellentmondásokra, amelyekbe Hima Sámuel különböző alkalmakkor történt kihallgatásai folyamán keveredett és hogy Hima eleinte négy detektívet vádolt meg azzal, hogy bántalmazta. A szembesítéseknel előbb Órsit ismerte meg, azután pedig tagadta, hogy Órsi bántalmazta volna, majd öszszetévesztette Kellert Órsivel. Felemlítette a védő, hogy Hima szabadonbocsátása után két nap mulva tette meg följelentését a detektivek ellen s a rendőrség előtt történt bántalmazásáról fölöttes hatóságának említést nem tett, mikor a lopásra vonatkozólag kihallgatták. S végül azzal védekeznek a detektivek, hogy ők a kötelességüket teljesítették. A törvényszék vádtanácsa a detektivek ellen indított bűnvádi eljárást megszüntette, mert úgy találta, hogy Hima vallomása megbízhatatlan. Egy tanu volt, Bonyhai Józsefné, aki azt vallotta, hogy hallotta Hima jajgatását. Bonyhainéről azonban megállapították, hogy ideges, azonkívül más tanuk, akik közelebb voltak a detektivek szobájához, nem hallottak semmit. A súlyos testisértés vádjára vonatkozólag azt állapította meg a vádtanács, hogy Hima ellenszegült s ezért meg kellett kötnöni, a sérülései pedig a kötelékektől származtak.

Az ügyész felfolyamodására az ügy az ítélőtáblához került, amely ma tárgyalta a Hima-estet. A tábla ugyanazt az álláspontot foglalta el, mint a törvényszék vádtanácsa s így a megszüntető határozat ma jogerős lett.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetésel osztály — 154

Tízszemű, szép barna felesége, két éves gyönyörű leánykáját dajkálta éppen. A nagymama pedig büszkén legeltette a szemét a kis unokáján.

— Látod — mondta lelkesen Tarkewy Géza — ilyen boldog ember lett belőlem! Szerényen, de meglegedetten élünk és főképp boldogit a tudat, hogy az édes anyámat gondtalanul látom. Így törlesztgetem véle szemben nagy adósságomat, kicsiny családom pedig megédesíti szürke munkával teli életemet...

Meghatottan távozom a szerény kis család köréből. Ki hitte volna, hogy Tarkewy Géza, a gazdag gavallér huszár egykor szürke rubrikákat fog szántogatni a mindennapi kenyérért...

Ezután gyakrabban találkoztunk, bár ő távol tartotta magát minden hangosabb társaságtól. Egyhangú volt az élte, mint a rubrikák, melyeket vezetett.

Egy délután arcából kikelve rohant hozzám. Lppen nálam volt Mikey Laci is.

— Jó, hogy együtt találak benneteket — mondta fuldokolva, — szükségem van rátok!...

— Affér?!... — szóltunk egyszerre mind a ketten.

— Rettemetes affér! — felelte lesújtottan.

— Fiúk! — zokogott a hangja — verekedni akarok a feleségem szeretőjével!...

En olvastam a másodperceket. A harmadiknál eldördült egy lövés s Tarkewy Géza

daliás termete megrogyott... Ugy kapták el az orvosok. A golyó mellébe furdott s a doktor megmondta, hogy nem viszi tovább egy óránál. Mit volt mit tenni, hazavittük a megkopasztott fészekbe... Az asszony kiröpült belőle, csak a megtört öreg asszony, meg a kétesztenős baba fogadták a haldoklót. A kicsike szepgett, a szegény öreg asszony kiszáradt szemekkel meredt vergődő fiára... En meg elre hantam a papért...

Mikor visszafelé jöttem, kocsink találkozott egy másikkal. Bőröndök között az asszony ült benn; meg a szeretője... A férfi megemelte a kalapját a kereszt előtt, az asszony beljebb húzódt a kocsiba... Ezóta sem láttam többé!

Tarkewy Géza pedig az utolsó perceit élte már, mikor megérkeztem a pappal. Ez éppen, hogy ráadta a haldoklók szentségét és nemsokára ezután csendesen elaludt...

Rettemetes volt nézni, ami ezután történt. Az öreg asszony fuldokolva regyott kidőlt támaszára, akitől éppen az az átkos társadalmi fölfogás fosztotta meg, amely mellett ti is pálcát törtetek. A kis árva félelmében sikoltozni kezdett... A halottas szobába pedig, mint a vérese vijjogása, behallatszott az induló vonat sipolása...

— Hát találok ebben igazságot?!... — kérdezte keserűen báró Hertalendy. — Beesületemre esküszöm: én nem!

A parlamenti botrány a rendőrség előtt

Polónyi Géza leleplezték.

Távirati tudósítás.

Arad, március 24

A budapesti rendőrség ma egész nap folytatta a parlamenti botrány ügyében a kihallgatásokat. A mai vallomások között a legérdekesebb Putnoki Mór volt képviselő vallomása, aki megerősítette azokat a híreket, amelyek szerint a botrányt Polónyi Géza rendezte.

A rendőrség különben ma Polónyi Géza is megidézte, akinek kézbesítették is az idézést. A nagy főrendezőnek tehát módjában lesz nyilatkoznia, hogy vállalja-e ezt a vádat.

Mai hireink ezek:

Polónyi, a botrányrendező.

— Putnoki Mór vallomása. —

A rendőrség előtt folyó kihallgatásokból ma érdekes részletek kerültek ki egy feltétlenül szavahihető egyén: Putnoki Mór, volt Justh-párti képviselő előadása nyomán.

Putnoki Mór, Petrogally Oszkár volt Kossuth-párti képviselőnek elmondta, hogy a hétfői ülés szünete közben Polónyi Géza nagy buzgalommal egyre izgatta a Justh-párti képviselőket:

— Ki kell verni a teremből, arcul kell ütni! — toborozta Polónyi a botrányra a hiveket.

Csakhamar kontrázott neki Nagyvárad volt képviselője, Szokoly Tamás.

— A lábainál kellene megfogni és a Dunába dobni, — szavalta Szokoly.

Mikor Putnoki e kijelentés után felháborodva szemrehányást tett Szokolynak, az így folytatta:

— Menjünk be fiuk, én majd fogom a lábát!

Amikor az ülésteremből a botrány után a képviselők kitódultak a folyosóra, Putnoki odament Polónyihoz és gúnyosan megszólította:

— Na Géza, ezt jól megcsináltatok! Jól előkészítettétek a szervezetet.

— Talán nem sikerült jól? — kérdezte mosolyogva Polónyi, — én nagyon meg vagyok elégedve.

Putnoki Mór erre szó nélkül ott hagyta Polónyit. Putnoki ezeket a dolgokat a Szemere Miklós által rendezett pártközi vacsorán 20 képviselő előtt is elmondotta.

Polónyi Dezső szerepe.

Budapesti tudósítónk jelenti: A Nemzeti Társaskörben ma este a tagok igen nagy számban jelentek meg. Főleg a hétfői képviselőházi eseményekről beszélgettek. Különböző kommentár tárgya volt a Kézdivásárhelyen megjelenő Székely Újság című lapnak egy közleménye, amely ezzel a címmel jelent meg:

Khuent véresre verték.

Maga a közlemény így szól:

Lapunk zártkörűen értesít bennünket Polónyi Dezső táviratban és telefonon, hogy a képviselőház mai ülésén nagy botrány vala, amelyet Khuen-Héderváry gróf idézett elő. Khuent és az összes miniszterétársait ki-verték a parlamentből.

„Valami készül...”

— A nyomozás. —

A fővárosi rendőrségen ma is több tanut hallgattak ki a képviselőházi botrány ügyében. Kihallgatták Nyegre László, Hentz Károly volt országgyűlési képviselőket, Fischer Gyula és Lindner Ernő hírlapírókat, Ferber Gyula képviselőházi gyorsíró, Porteleky László drt.

A megjelent tanuk között elsőnek Bartha rendőrfogalmazó Ferber Gyula képviselőházi gyorsíró hallgatta ki. Ferber Gyula vallomásaiban csaknem ugyazokat mondotta el, a mit már a tegnapi tanuk.

A tanuvallomások egymással és a két sérült miniszter vallomásával nagyrészt egyeznek. A jelentkezők száma egyre nő és Tóth János rendőrkapitánynak az átvizsgálás és elbírálás nagy munkát ad. Valószínű, hogy a mint a tanuvallomásokból a tényállást tisztán megtudják állapítani, a tanukihallgatásokat be- szűntetik.

A második kihallgatott a mai napon Hentz Károly volt, akit Császik Pál dr. hallgatott ki.

Kihallgatásra várnak még Fischer Gyula, Gaál Gaszton és Eszterházy Móric gróf.

A bűnjelleg legnagyobb részét a rendőrség már beszerezte, de még mindig értesül arról, hogy bűnjel idegen kézben van. Az illetők ezeket emlékebe vitték el.

Bartha Endre rendőrfogalmazó kihallgatta Fischer Gyulát, aki nem maga jelentkezett, hanem idézést kapott, mert Hentz Károly azt mondotta vallomásaiban, hogy őt Fischer figyelmeztette arra, hogy valami készül.

Fischer szó szerint a következőket vallotta:

— A lázas, izzó hangulatból joggal következtethetem, hogy valami rendkívüli készül. Közvetlen az ülés megnyitása előtt egy-két perccel kihívtam a teremből Hentz Károlyt. Ennyit mondtam neki:

— Valami készül; maga elég erős ember, üljön a miniszterelnök háta mögé és ne menjen el onnan.

Biztos tudomása arról, hogy készül valami, nem volt, de tizennyolc év óta bent dolgozik a Házban és így a viharok készülődését már ismeri. Magából a tumultusból ő semmit sem látott, mert amikor a miniszterelnök felkelt és elhagyta helyét, ő azt hitte, távozik a teremből és akkor ő is kiment a karzatra.

Nyegre László, aki a támadás alatt szintén a miniszterelnök háta mögött ült, azt vallotta Kórody Béla rendőrfogalmazó előtt, hogy magából a támadásból részleteket nem látott. Nagy csoport képviselő verődött össze a miniszterelnök körül és ekkor az ő. Nyegre fejéhez repült egy törvénykönyv. Ő felemelte a fejét, hogy a repülő tárgyak ellen védekezzen és egy tintatartót ilyen módon elhárított magától. Hogy kik dobálták, azt nem látta.

Kihallgatta ma délelőtt a rendőrség Fűzes-séry István dr. hírlapíró is, aki kijelentette, hogy Som Pálnak az a tegnapi vallomása, hogy ő előre tudta volna, mi fog történni, beteges egy képzelődése, amelyből egy szó sem igaz.

A rendőrség a délután folyamán kihallgatta Andrassy Géza gróf titkos tanácsost is, aki elmondotta, látta mikor Eitner Zeigmond a miniszterelnök felé indult és hogy ezután több képviselő Héderváry gróf felé tartott. Látta azt, hogy Zakariás könyvet dob a miniszterelnök felé és ő — Andrassy gróf — egyszer meg is fogta Zakariás kezét. Andrassy gróf több nevet nem említett a rendőrség előtt.

A főkapitányság utasította a rendőrfő-rosi hivatalát, hogy március 29-én, amikor a

nyolc nap lejár, vegyen fel újra orvosi látiele- tet, s ettől fog függni, hogy az eljárást könnyű vagy súlyos testisérítés címén folytatják-e tovább.

A főkapitány a nyomozásról.

A hétfői képviselőházi botrányról kapcsolatban Boda Dezső főkapitány kijelentette, hogy a büncselekmény nyomozásának ellenőrzését személyesen teljesíti és az ő személye elég garancia lehet arra nézve, hogy az eljárás a perrendtartásban előírt törvényes formák és szabályok szigorú megtartásával fog megtörténni. A forgalomban levő híresztelésekből csak annyi a tény, hogy a rendőrség azon fáradozik, hogy a szemtanúk vallomásai alapján megállapítsa hitelesen a térvallást és kiderítse a büncselekmény tetteseit. Csak ezután fogja a rendőrség a terhelteket megidézni, ami előreláthatólag a jövő hét folyamán fog megtörténni.

A részvét.

Khuen-Héderváry Károly gróf ma is számtalan részvétáviratot kapott. Többek között részvétáviratot küldött: Bienenrath báró osztrák miniszterelnök, Pitreich lovag volt közös hadügyminiszter, Rössler lovag közös külügyminiszteri osztálytanácsos, Csekonits Endre gróf, Széchenyi Pál gróf Szápáry László gróf, Almásy Dénes gróf, Návay Lajos, Korniss Károly gróf; személyesen meglátogatta a miniszterelnököt Mugdár bég török főkonzul, részvétáviratot küldtek még: Dániel Ernő báró, Odeschalhi Géza herceg, Wodianer Albert báró, Wenckheim Ferenc gróf, Semsey László gróf, Erdődy Imre gróf, Paár és Bolfrass főhadsegédek és még számosan.

Serényi gróf állapota.

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter állapotában javulás látott be. A szem alatt levő zuzott seb fájdalma szűnőfélben van. A kötést ugyan még nem lehet a sebről eltávolítani, de a miniszter azért hivatalában akadálytalanul képes teendőit végezni. Ma délelőtt is megjelent hivatalában.

A vasárnapi népgyűlés.

A fővárosi kerületek vezérferfiái ma Fényes Samu dr. elnöke alatt tanácskozással gyűltek össze az Erzsébetvárosi Körben, ahol a vasárnapi tiltakozó népgyűlést készítették elő. Az értekezleten az elnök bejelentette, hogy a fővárosnak csaknem valamennyi kerületei csatlakoztak a mozgalomhoz. A választó polgárokat ma újabb hirdetmény útján hívták fel a gyűlésen való megjelenésre.

A botrányhős sorsa.

Kovácsnáról táviratozzák: Az itteni választópolgárok körében a kerület volt képviselője, Zakariás János ellen, — aki a hétfői parlamenti botránynak főhőse volt, erős mozgalom indult meg. Elhatározták, hogy Zakariást a kerületben nem fogják jelölni.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Nincs előadás.

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: Elvált asszony, operett. Este rendező helyárrakkal: Luxemburg grófja, operette. (B. bérlet.)

Hétfő: Délután mérsékelt helyárrakkal: Lili. Operette. Este rendező helyárrakkal: Luxemburg grófja, operette. (C. bérlet.)

* Ünnepi előadások. Husvét első napján délután Fall Leó diadalmos operettje, az Elvált asszony van műsoron. Este bérletszünetben a Luxemburg grófja t játszó. Hétfőn délután a Lili kerül színre, este pedig bérletszünetben a Luxemburg grófja. Jegyek válthatók szombat reggel 9 órától kezdve.

* Luxemburg grófja összes zeneszámai kaphatók Weisz Leó könyv-, papir- és zeneműkereskedésében Aradon, Minorita-palota. Városi és megyei telefon 230. 6861

Jánossyt elítélték.

A krajcáros lap korrektora.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

A szegedi esküdtsek fölmentette Jánossy Aladárt, akihez azonban a fővárosi rendőrség nem volt ilyen kegyelmes. Elítélte egy sokkal kisebb vétségért, mint a művel az esküdtek előtt vádolták. Az igaz, hogy mindössze — harminc koronára.

Jánossyt a nagy pör befejezése után azzal biztatták a pörben szereplő védők, hogy elősegítik majd Amerikába való kivándorlását. Ezzel az ígérettel el is utaztatták Bécsbe, ahol azonban hiába várakozott, csak nem jött a megígért segítség. Ugyilátszik, az ügyvédeknek nem sikerült az anyagi eszközöket Jánossy céljaira megtalálniok.

Kétségbeesve utazott vissza Budapestre. Itt aztán ismét úgy határoztak sorsáról, hogy sógorától, aki állomásfőnök Töketerében, kérnek hateret koronát. A védők negyven korona előleget adtak Jánossynak, hogy utazzék Fiuméba és ott várja be a pénzt és utlevelét, amelyet megszereznek részére.

Néhány nap múlva már Fiumében kellett Jánossynak értesülni arról, hogy bizony ez a terv sem sikerült. Árva fillér nélkül járt a kikötővárosban, majd nikkelóráját zálogba téve, az ottani pályaudvar vendéglősnél, visszautazott a fővárosba és itt az Orient szállóban vett lakást.

Munka után járt Jánossy néhány nap óta Budapestben. Az Orient szállóban hamis néven lakott, mert a kíváncsiak háborgatásának nem akarta kitenni magát.

Tegnap idézést kapott Jánossy a főkapitányságról, amely így szólt:

T. e. Jánossy Aladár, (lakik Orient-szálloda) felhivatik, miszerint V., (Bejelentőhivatal) a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatala I. számú szobájában kihágási ügyben folyó évi március hó 23 án délelőtt 10 órakor, az 1881. évi XXI. t. cikk 13. § ában körülírt jogkövetkezmények terhe alatt jelenjék meg. Budapest, 1910. évi március hó 22. napján. Az oszt. vezető rendőrtanácsos megbízásából: Bakonyi.

Jánossy rögtön tudta, miről van szó. A hamis név használata miatt üldözik. Ekkor a Legujabb című budapesti krajcáros esti lapnál, mint korrektor volt már alkalmazásban.

Mivel ügyvédet nem fogadhatott maga mellé, egy újságíró kíséretében ment el a főkapitányságra, ahol Bakonyi rendőrfogalmazó nyomban kihallgatta.

Jánossy elmondotta, hogy feltűnés elkerülése végett használta a hamis nevet, amelyet egyébként nem is irt a bejelentő lapra, amikor másodszer érkezett Budapestre. Az Orient-szálló portása fölismerte őt és a multkoriban használt álnévet jelentette be. Ugyanazt a nevet, a melyen már egyszer megszállott az Orientben.

A rendőrfogalmazó ebben az értelemben vette föl a jegyzőkönyvet Jánossy vallomásáról, majd referált az osztályvezető Arányi Taksony rendőrtanácsosnak. A tanácsos aztán ítélte: harminc korona bírsággal sújtotta Jánossyt, aki főlbbezett.

Aki önmagát lopta meg.

Az aradi rendőrség félrevezetője.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

Két héttel ezelőtt egy kora tavaszi reggelen beállított az aradi rendőrségre egy dult arcu a kétségbeesés minden fájdalmas megnyilatkozását elementáris erővel kifejezésre juttató idegen. Tépte a haját, tördelte a kezét és időközönként a falba verte a fejét. Totoján János gyulafehérvári marhakereskedőnek mendotta magát és keserves sírás közben, néhányszori előadás után megértette az inspekciós rendőrtiszttel, — mint azt annak idején megirtuk, — hogy az éjszakai utazás közben a vasuton ellopták tizenötezer korona készpénzt tartalmazó erszényét. Az aradi rendőrség nagy buzgalommal látott hozzá a tettes kézrekerítéséhez. Az Erdélybe induló és onnan jövő vonatokon anynyi zsebtolvajlás történik, hogy a fővárosi rendőrség állandóan detektiveket utaztat a vonatokon és az aradi rendőrség is kettőzött éberséggel figyelte a vonalat.

Két nap múlva Nyiregyházáról azt a távirati értesítést kapta az aradi rendőrség, hogy a nyiregyházi vasuti állomáson elfogtak egy Hamza Ádám nevű kisjenői cigányt, akinél tizenötezer koronát találtak. Green Nándor főkapitány a sürgöny vétele után detektiveket küldött Nyiregyházára, mert azt hitte, hogy Hamza lesz a gyulafehérvári kereskedő zsebmetszője.

A detektivek azonban egészen mást állapítottak meg. Hamza a tizenötezer koronát büns uton szerezte, de nem Totojától lopta, hanem a szentandrási takarékpénztárban elkövetett betörésnél szerezte.

Mikor ezt Totoján tudomására hozták, iszonyu dühbe gurult és rettentően kemény szavakkal diszjelzőket osztogatott a világ minden rendőrségének, amelyek az ő véres verejtékével szerzett tizenötezer koronáját nem tudják megkeríteni, noha ő most már egész biztosan emlékezett rá, hogy a kisjenői cigány személyleírásának teljesen megfelelő egyén utazott vele egy kupében. Nem hitt a megéjtett nyomozás adatainak és egész a mai napig azt állította, hogy Hamza lopta meg Aradra utaztában.

Szentandrásra is elutazott, ahol szembesítették a letartóztatásban lévő kisjenői cigányt. Miat onnan jelentik, Totoján határozottan kijelentette, hogy a cigány vele együtt utazott és mikor ő Aradra érkezett, már nem volt a vonaton. A csendőrségi nyomozás azonban ezzel ellentétben kiderítette, hogy Hamza három büntársával együtt a szentandrási bankbetörést követte el. A büntársak is kézre kerültek Farkas József ösödi, Balogh Péter és Balogh Ferenc szentandrási cigányok személyében.

A letartóztatottak természetesen tagadják azt, hogy a betörésben résztvettek, de Hamza Ádám a szembesítés alkalmával ugyancsak rájuk vallott.

Elmondta, hogy a két Balogh őrtállt addig a bank épülete előtt, amíg ő Farkas Józseffel a betörés munkáját végezte. Három társát azonban csak pár koronával fizette meg, amit szintén a takarékpénztárból emelt el, míg ő csak véletlenségből rakta zsebre a pénzeslevelet, amelyben a 15000 korona volt. Hogy a betörés fényes eredménnyel járt, arról csak később győződött meg.

Ma újabb távirati értesítést kapott az aradi rendőrség a gyulafehérvári marhakereskedő pénzének sorsáról. A gyulafehérvári rend-

őrség értesítése szerint a valószínű tettes már kézrekerült és le is van tartóztatva. Az senki más, mint maga a szörnyen kétségbeesett, kezét tördelő, fejét a falba többször beverő és a sorsharaggal pörbe szállott Totoján János. A gyulafehérvári rendőrség a lopás napjától kezdve arra állandóan megfigyelte a marhakereskedőt és a meggyőződésre jutott, hogy Totoján az aradi rendőrségen csak mesét mondott a vasuti lopásról. A pénz legnagyobb része ugyanis egy vele üzleti összeköttetésben álló kereskedő volt és ennek megkárosítására, a pénz eltulajdonítására játszott a Aradon a megható jelenetet és ültette fel az aradi rendőrséget. Az egész nyomozási idő alatt egy pillanatra sem esett ki szerepéből és a szentandrási csendőrségnél is oly határozottsággal vádolta meg Hamzát a lopással, hogy a csendőrség egyideig a betörő vallomásaival szemben sem akart hinni abtan, hogy egyedül csak a szentandrási betörést követte el.

Itt említjük meg, hogy Hamza Ádám személyazonosságát ez ideig nem sikerült megállapítani. A betörő által elmondott adatok után Kisjenő község előjáróságát, továbbá az aradi rendőrséget táviratilag keresték fel, de azt a választ kapták, hogy Hamza Ádámot nem ismerik, nem odavaló illetőségű lakos.

Fellette fontos körülmény még az is, hogy a letartóztatott Hamza Ádám személyleírása megegyezik egy országosan körözött rablógyilkos személyleírásával, így nincs kizárva az, hogy a nyiregyházi csendőrség nemcsak a szentandrási takarékpénztár betörőjét, hanem egy veszedelmes rablógyilkost tartóztatott le.

A megkésített tél.

Havazás és viharok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

A hivatalos tavasszal pontosan beállított a nagy időváltozás is. A mosolygó napsugaras tavaszélt hirtelen havas és zimankós tél váltotta fel. Már tegnap délután hatalmas északi szél korbácsolta fel az utcák porát, habár még a osalóka napfény elhitette az emberekkel, hogy a téli kabátok szezonja végleg lezáródott. Az éjszaka, ha csak rövid ideig is, darával vegyes eső esett, mely csakhamar megfagyott és éppen olyan sikos utcákon buktak el az éjszaka vándorai, akárosak januárban.

Az időjárás változása indokolt aggodalommal tölti el a gazdaközönséget. A korai tavaszi meleg a hegyaljai szőlősgazdákat arra csábította, hogy megkezdjék a kitakarást. Örömmel tapasztalták, hogy a szőlővessző kitűnően telett és amitől legjobban félték, a fulladásnak jelei egyáltalán nem mutatkoztak. Most azonban a két, de sok helyt négy foknyi hideg erős károkat okozhat a zsendülésnek indult tőkékben.

A mai délután folyamán a szél néhány órára elpihent és a hivatalos időjósítás szerint a szélesendnek állandóbbnak kellett volna lennie. Estére azonban kettőzött erővel dühöngött az északnyugati szél és az égen hófelhők gyülekeztek.

Az ország minden részéből érkeznek jelentések az idő télire változásáról, sőt erős havazásról is jön tudósítás. Aradmegye egyes részeiből nemcsak viharokról, de fagyról is adnak hírt tudósítónk.

Bécsi híradásokról Ausztria legtöbb részében erős havazások voltak.

Késmárkról jelentik: Az időjárás itt megint téliesre változott. A napok óta dühöngő hideg északi szél tegnap hóvihar váltotta fel. A Tátrát friss, magas hó borítja.

Titelről táviratozzák: Reggeli 8 óra óta itt erősen havazik. A veteményekben a hó nagy kárt okoz. A hófok mélyen leszállt.

KULISSZATITKOK.

(Fővárosi tudósítónktól.)

(A kalap.) A Vigszínház nagyszerű ujdonsága, az obsitos iránt természetesen roppant nagy volt az érdeklődés már a premier előtt is. A zenés darab főpróbája iránt különösképen a budapesti író-, művész- és színészvilágból érdeklődtek intenzíven és így történt, hogy a főpróbán valószínűleg zsufolásig megtelt a Vigszínház tágas földszintje.

Ennek a dolognak cseppet sem örvendett a színházi kritikusok doyenje, a kitűnő Keszler József, aki — miután nem akart a kritikusok számára fönttartott legelső sorba, vagyis közvetlenül a zenekar mellé ülni — a negyedik vagy ötödik sorban szeretett volna elhelyezkedni, de úgy, hogy ne csak hallja a muzsikát, de lássa is az előadást.

Erre azonban nem lehetett kilátása, mert a kilátást egy csomó nagy női kalap elzárta előle. Az elmés, kedves, de egyébként is sokszor zsörtölődő öreg ur néhány percig keresgélt olyan helyet a negyedik sorban, ahonnan láthatna is, de csakhamar be kellett látnia, hogy fáradozása hiábavaló.

— Hallatlan! — pattogott mérgesen. A nagy női kalapoktól egyáltalában nem lehet a színpadra látni! Kénytelen vagyok mégis csak az első sorba ülni, közvetlen a nagydob mellé!

Ugy is történt. Felkerekedett és beült a legelső sorba.

Alig hogy megkezdődött az előadás, a Keszler József háta mögött megszólalt egy félénk női hang suttogva:

— Kérem szépen, tanár ur, legyen olyan szíves, vegye le a kalapját! Nem látok semmit!

Keszler meg se fordult, hanem úgy suttogta maga elé mormogva és tagadhatatlan kárörömmel:

— Én? A kalapomat? Levenni? Soha! A főpróbán mindenkit egyforma jog illet meg, akár nő, akár férfi! . . .

(Három fehér rózsá.) Két bájos asszony alakítása ad különös vonzórót a Nemzeti Színház pompás új *Barrie*-darabjának, az *Amihez minden asszony ért* előadásainak. A Rákosi Szidié és *Alszeghy* Irmáé.

A kiváló művésznők nemcsak a közönségnek szereznek örömet rendkívül finom alakításukkal, hanem — egymásnak is, mert a színházi világban mindenki tudja, hogy milyen nagyon szeretik egymást, milyen jó barátok és milyen nagyra becsülik egymás művészetét. Soha a színpadon igazabb és őszintébb csókokat nem váltottak, mint ahogy Rákosi Szini csókolta meg *Alszeghy* Irmát.

Az *Amihez minden asszony ért* második előadásán Rákosi Szidinek egy névtelenségbe burkolódzó tisztelője három fehér rózsát küldött az öltözőjébe, a következő kedves sorok kíséretében:

„Valahányszor mosolyogni látom önt, nagyságos asszonyom, önkéntelenül mindig fehér rózsák jutnak az eszembe. Ma megláttam a fehér rózsákat és természetesen rögtön az ön mosolyára gondoltam. Fogadja el tőlem, nagyságos asszonyom, e rózsákat, olyan valaki küldi, aki őszinte tisztelője az ön nagy és utolérhetetlen művészetének . . .”

Rákosi Szidit természetesen kellemesen hatotta meg ez a hódoló rózsaküldemény, de mégsem tartotta meg magának a három gyönyörű fe-

hér rózsát. Mert a *Barrie* vigjáték második felvonása közben annyira el volt ragadtatva az *Alszeghy* Irma játékatól, hogy odalépve hozzá, átnyújtotta neki a három fehér rózsát és gyorsan feléje suttogta:

— Ime, kedvesem, ezek a rózsák téged illetnek . . .

(A mentő-ötlet.) A Király-színház női kórusának egyik kedves és szép tagja — egyike a Didier Angela fehérruhás vendégeinek, aki a *Luxemburg grófja* több mint hatvan előadásán vett részt a második finálé kolónjában — a minap rosszul lett a kulisszák mögött és elájult.

Nagy izgalom támadt a kulisszák mögött, az öltözők folyosóin, mert hiszen most fővárosszerte a tifuszjárványtól félnek és ha valaki így hirtelen rosszul lesz, menten arra gondolnak, hogy hátha-hátha . . .

Hamarosan megjelent a színház orvosa az eszméletlen karkisasszony mellett és mert azonnal nem tért magához, kötelelességszerűen értesítették a kerületi orvost, hogyha esetleg mégis tifuszra lehetne gyanu, azonnal megtehessenek minden óvintézkedést. Mire a kerületi orvos megérkezett, a kisasasszony magához tért, de a hatósági férfiú mégis kijelentette:

— Nagysád lesz szíves kocsin a megfigyelő-kórházba menni, ahol néhány napig majd megfigyelik, vajjon a baja nem fertőző-e?

Roppant megijedt erre a szép kardáma, aki nagyon jól tudta, hogy azért ájult el, mert nagyon erősen be volt fűzve. De hát a hatósággal nem lehet tréfálni, se alkudozni. Ekkor egy kiváló mentő-ötlete támadt.

Maga mellé intette a színház orvosát és nagyon halkán valamit a fülébe sugott. A doktor elmosolyodott és aztán odalépve a hatósági orvoshoz, ő sugott valamit a fülébe. A kerületi orvos szintén elnevette magát és rögtön kijelentette a kórus szépének:

— Kisasasszony, ebben az esetben nyugodtan hazamehet és holnap este nyugodtan fellephet ismét a *Luxemburg grófja*-ban . . .

Az orvos elzüllött fia.

Egyetemről a csavargók közé. — A koldus titka.

— Fővárosi levél. —

Arad, március 24.

Az élet hajótöröttjeinek kikötő helye a kerületi rendőrkapitányság. Az élet piszkos hullámain vergődő szerencsétlenek itt érnek partot, hogy a mindennapi kenyérért folytatott rettenetes küzdelem után néhány napra megpihenjenek. Megdöbbentően érdekes látnivalók a reggeli rapportok, amikor a hivatalos óra után előállított „egyének” fölött a kapitányság egyik tisztviselője szemlét tart, sorban megállapítja, ki mit vétett a rend ellen és elbírálja cselekedetüket.

A szerencsétlenek legtöbbször már apatikusan fogadják az előállítást, sok közülük örül, hogy fedél alá kerül és néhány napra rendes ellátásban részesül. Künn az életben, ahol egyéni szabadságot élvez, szomorubb a sorsa, mint a rabságban.

A nyolcadik kerületi kapitányságon *Török* János dr. rendőrfogalmazó inkább jó szívvvel, mint szigorral hallgatja ki a delikvenseket. A legtöbbször csavargott. Egyszerre elérkezik a csoportban egy jó formájú, de nagyon lezüllött alakhoz és elmosolyodik.

— No, Garagos, maga már megint itt van? Előlép a megszólított és egykedvűen válaszolja:

— Amint látja a fogalmazó ur.
— Hát mit csinált, Garagos?
— Koldultam.
— Hányadszor van már előállítva?
— Naplót vezetek kérem és onnan tudom, hogy nemsokára jubileumot ülhettek. Most vagyok itt nyolcvanketteszer.

Erre a jubileumi számra el kell mosolyodnia az embernek. A szerencsétlen maga is mosolyog. Nem igen bántja a dolog. Közömbösen hallgatja, amikor a rendőr jelenti, hogy az Eszterházy-utcában megállított egy urat, pénzt kért tőle, s amikor ez nem adott, gorombáskodott vele, sőt támadóan lépett fel.

— Nagy hiba ez, — mondja a fogalmazó. — Ezért le kell csuknom magát.

— Nem baj, nagyságos ur. Csak úgy tessek elzárni, hogy az ünnepekre kiszabaduljak.

A fogalmazó gondolkodik. Őt a kihágási büntetőtörvénykönyv köti. Sokszorosan visszaeső, javíthatatlan emberről van szó. Mégsem akarja érzékenyebben sújtani a szegény ördögöt.

— Négy nap, — mondja. — Jól van?

— Köszönöm, fogalmazó ur! — válaszol meglepődötten az előállított s ezzel már el is vezetik.

— Jókedvűen évődik a rendőrrel. Mind-egyiket névről ismeri. Azok is. Az őrszobán nagy gaudiummal fogadják.

— No Géza, megint itt vagy? — hallatszik a kiáltás, azután becsapódik az ajtó és eltűnik ez az ember.

Nyurga, hosszú alak, eléggé erősnek látszik, de ha jobban megfigyeli az ember, látja, hogy az alkohol táplálja. Egész megjelenése a notórius züllött ember benyomását kelti, sőt kissé visszataszítóvá teszi egy testi hibája, amely — mint utóbb kiderül — egyedüli oka a züllésnek. Hiányzik az egyik szeme és a másik alkotása olyan, hogy megijed tőle az ember. Erősen szurós, közben ravasz, alattomos kifejezésű. Gonoszság sugárzik belőle, pedig a boldogtalan ember a légynek se tud ártani. Mind a nyolcvanketteszer koldulás miatt volt baja a rendőrséggel.

Érdekes alak — és nem is közönséges ember.

Garagos Géza a neve. Budapesten született, most 40 éves. Budapesti illetőségű, nem lehet kitoloncolni. Az édes apja *Garagos Mihály dr.*, nyolcadik kerületi tisztviselő volt. Amikor meghalt, 200 ezer koronát hagyott hátra két fiára: *Gézára* és *Mihályra*. Amit azonban az apa hosszú életen át összegyűjtött, a két fiú nem tudta megbecsülni. *Mihály* a százezer koronával külföldre ment, ott addig élt, amíg a pénzből tartott és másfél esztendő alatt az utolsó fillérig elverte. Akkor Itália örökség képe alatt föbe lőtte magát. Ott porlad a nápolyi temetőben.

Géza sem volt jobb a bátyjánál, csak hogy ő még annyira sem tudta kiaknázni vagyona előnyeit. Gézát az örökség korán érte. Orvosi pályára készült, harmadéves szigorló volt, amikor megkapta a százezer koronát. Nyomban otthagya az egyetemet és inni kezdett. Még máig is kiderítetlen, ő pedig el nem árulja, hogyan jutott ahhoz az ötlethez, hogy korosmát nyisson a pénzeért. Garagos a Szigetvári-utca 26. számú házban korosmáros lett. Nagy összegben bort vásárolt, hordóit csapra verte és mindennapos volt a külvárosi csárdában a nagy dáridó. A környék minden csavargója, tolvaja a Garagos-korosmában mulatott, magával a gazdával együtt, de sohasem fizetett senki. Egy esztendő alatt tönkre is ment a korosmáros és hajléktalan lett. Azóta az is. A munkához nem ért, de kedve sincs hozzá, úgy tartja fenn hát magát, ahogy tudja. Koldul

amikor szabadon jár, amikor pedig elfogják, az állam látja el.

— Hogyan pusztíthatott el 100 ezer koronát egy év alatt annyira közönséges módon?

Nem szeret beszélni róla, de magmondotta:

— Hogy miért züllöttem el? A szemem miatt, ami nincs. Így születtem, ezzel a testi hibával és ez végig üldözött az életem. Csak most veszem hasznát, amikor koldulom az almizsnát. Azelőtt nem volt nyugtom a félszemem miatt. Ha jókedvű társaságban voltam, tréfát üztek testi hibámból, ha megharagudott rám valaki, ezt vágta a fejemhez. Az orvosi pályára léptem, azzal riasztottak, hogy a szemem miatt nem lesz karrierem. Beleszerettem egy leányba, az a szemem miatt kikoszorózott. Fiatal ember voltam, a szívem ép volt, vágyakoztam szerelem után, de egy nőt sem tudtam meghódítani. Örömtelen, kietlen volt az életem, elkieseredtem és a mámorban kerestem vigasztalást. Ez az egyszerű magyarázata züllememnek.

b. j.

Haverda Mariska

oltárterítője.

Vezeklés Mária-Remetén.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, március 24.

Szeged és Szabadka hősnője, a szépnek híresztelt Mariska, szegény, végleg elbujdosott az emberek elől. Azt hitte, hogy új diadalok, új örömei várják az életben — s mire visszatért, erőszakosan félrelökték maguktól az emberek: a társadalomnak nevezett tömeg.

Mariska pedig — hiszen tetszik tudni, kiről van szó: Haverda Mariska — bánatában elbujdosott. Egy ideig Pesten rejtőzött álneven, csöndes, titokzatos szobában. Aztán elindult messze, messze. Nem éppen a tengeren túlra, de legalább a tenger mellé. A börtönben álmódott tervét, hogy a napfényes Raguzába vándorol, most váltotta valóra. Mielőtt azonban a tengerpartra bujdosott volna — nyilván azért, hogy a tenger mormolását hallgassa — előbb vezekelt. Husvét előtt, a nagyhéten, ahogy ájtatos lelkekhez illik, vezekelt Mariska. Elutazott Mária-Remetére. És elvitt magával egy szép oltárterítőt, amit sajátkezűleg himzett. Az oltárterítőt áhitatos ima közben elhelyezte a templomban. Aztán imájának a végeztével, áhitatosságának a befejeztével táncolva, daldolva, cigarettázva beleakaszkozott Vojtha karjába és tovább zárandokolt.

Csak hogy nem sikerült egészen Mariska vezeklése. Megtudta a szigorú plébános, hogy ki járt a templomban, ki adományozta a szép oltárterítőt. És nagyon megbotráncozott azon, hogy éppen az ő templomát választotta ki a hírhedt Mariska ájtatosságának elvégzésére. Ráparancsolt a templomszolgára, hogy sürgősen dobja ki az oltárterítőt. És még ezzel sem elégedett meg a zord plébános. Kifüstölte a templomot és újra szentelte az oltárt mind a négy sarkában. Így végződött Mariska vezeklése.

Erről a fordulatról talán nem is tud Szabadka leánya. Azóta már Fiumében üdül. Ide utazott, hogy innen folytassa útját hazája felé. A Deák-szállóban szállt meg; a legnagyobb visszavonultságban, a legnagyobb mértékben titkolódzva élt Fiumében. És mégis megismerték. Egy fővárosi lap fiumei tudósítója egy cukrászdában találkozott vele. Ebéd után feketekávéját fogyasztotta el, sűrű cigarettafüstbe burkolódzva. Finom, egyiptomi cigarettafüstöt szívott a szájában. Eleinte nagyon erősködött,

hogy ő nem Haverda Mariska. Később azonban mégis csak beismerete. Ezután aztán könnyen ment minden. Nagyon bőbeszédű lett Mariska.

— Teljesen kimerített a majd egy évi izgalom — panaszkodott Mariska. Az orvosok tanácsára jöttem a tengerpartra, hogy egészségi állapotomat helyreállítsam. Ma este már utazom is. Előbb Raguzába utazok, aztán a mosolygó egü Olaszországba megyek. Itt talán vidámabb lesz az életem...

Természetes, hogy megrongált egészségi állapotát nem egyedül hozza helyre Mariska. Segít neki ebben a nagy földadatban Vojtha. Kettő hallgatják a tenger mormolását...

Elnémult harangok.

★

Szombat estig, feltámadásig, nem hallatszik harangszó; a toronyok zengő nyelve elnémul. Hiszen lehet e némaság poéziséről beszélni, amiként tényleg sokat beszéltek és irtak erről; sőt van egy kép is, amely ábrázolja, hogyan lebegnek éteri magasságokban a szárnyrakelt harangok Róma, az örök város felé... De azért nekem mégis a falusi iskolásgyerek kérdése jut eszembe. Ez a fiúcska ugyanis, aki mellettem ült valamikor a padban és akit irigyeltem, mert gatyában és mezitláb járt, a következő kérdést intézte a tisztelendő urhoz, amikor a harangozás nagyheti szünetét magyarázta:

— És ha tűz üt ki, akkor sem szólnak a harangok?

Nem tudom már, mi volt a tisztelendő ur válasza, csak arra emlékszem, hogy ügyesen kibújt a válasz alól, bizonyára azért, mivel nem volt elkészülve ilyen politikus kérdésre. De én ma sem tudom, vajjon némák maradnak-e ijedtükben a toronyok, avagy megszegve a regulát, heves és fájdalmas vészkiáltásokban törnek ki, ha tűz üt ki a városban?

A toronyokon különben, nemesak érces szavuk jellemzetes, aszerint, amint falusi módon vigan gíngallózik, — avagy, mint hatalmas dómhoz méltó, komolyan bömböl. A szavuk mellett külön tanulmányozásra méltó az arcuk. Igen, mert a toronyoknak arkifejezésük van. Van ennek az arenek szeme (az óra) és a szája (harangpadlás-ablak) lejjebb jön a nyak s szélesedve a törzs, melyhez hozzásimul a templomhajó testes, hosszukás tömege, mint kentaurhoz a ló törzse és végtagjai. Fent a toronyarc tetején pedig a sisak kevélykedik, nevet, pompázik, ünnepeleskedik, aszerint, amilyen.

Gyorsvonati kupé ablakából lehet legjobban tanulmányozni e furesa toronyarcokat, mik jellemzik magát a falut, a várost, a lakosokat. Néhol bambán tekint reánk zöld halmok közül a sápadt torony; csakhamar vig, nevető karcuság szeli a horizontot, majd vaskos, gögös építvény bukkan föl, amely, mint egy faltörő kos, ostromolja az ég erősségeit. És azt is külön meg kell nézni, mi van a házakkal, melyek a torony alatt elszórtan, vagy tömegesülve láthatók, mint pásztor körül a nyáj. Fehér házikók néhol, kormos és masszív háztömegek másutt. Csak odafönt a felhők futása egyforma...

És most csak nézni lehet ezt a képet, — mert hiába járkálunk a rónaságokon, nem hozza felénk harangok szavát a szellő. A harangok elnémultak.

Fény ömlik el a levegőben. De ez a fény még nem melegség. A levegő még nem

reszket. Még nincs délibáb és tisztán, mozdulatlanul láthatók a körvonalak. Szinte téli világítás.

De husvétkor már harangszó rezgetteti meg a levegőt. Ugyanezért-e, vagy csak ugyanezért, ez a remegés a tavaszi meleg remegése is lesz; felcsillan próbálkozólag a délibáb és kezdődik a tavasz, az igazi tavasz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Halálos végű verekedés. Nyiregyházáról írják: Ez év januárjában Gerbár Mihály és Gróf Ferenc nyiregyházi lakosok ittas állapotban összeverekedtek. Gerbár egy vastag doronggal úgy vágta fejbe Grófot, hogy koponyája kettépedt és öt napi kínos szenvedés után meghalt. Gerbár Mihályt a nyiregyházi kir. törvényszék haláltokozó súlyos testisértés büntetésben bűnösnek mondta ki és három évi börtönbüntetésre ítélte. A vádlott az ítélet ellen felebbezett.

§ A gondatlanság áldozata. A Ländler-féle fatelepen a múlt év június havában halálos szerencsétlenség történt. Tischler György munkás egyik kémény építésénél foglalkozott, amikor a felvonó gép a csigából kiesett és egy lezuhanó kötőmög Tischlert agyonzúzta. Gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén emelt vádat az ügyészség Bánfy Dénes ácsपालीर ellen, akit az aradi királyi törvényszék ma 1 havi fogházbüntetésre ítélte.

§ Kereskedő és vevő. Róth Izidor Boczkó-utcai ócska butorkereskedőnél a múlt hónapban Nagy Gézáné hivatalnok neje egy tükröt vásárolt. Másnap visszavitte a tükröt és megkérte a kereskedőt, hogy cserélje ki. Róth erre nem volt hajlandó, mire kereskedő és vevő alaposan összeveszték. Az asszony azt mondta Róthnak, hogy „nem érdemes tandleritől vásárolni“, mire Róth reprodukálhatatlan kifejezésekkel illette Nagy Gézáné. Kölesönösen becsületsértésért jelentették fel egymást és ma tárgyalta az ügyet Zih járásbíró. A bíróság Nagy Gézáné felmentette, míg Róth Izidort 40 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Az ügyvéd váltója. Budapestről jelentik: Grünzweig Sándor pénzüzer egy váltót peresített Scheymann Albert dr. ügyvéd ellen, de a váltón a sógorának, Eliás Józsefnek a rajta volt a neve. Eliás hamisnak tudva az aláírást, megkérdezte a sógorától, hogy mitévő legyen.

— Ha nem irtad alá a váltót — felelte a sógor — nyilvánítsd hamisnak s tégy feljelentést, legalább kisl majd, hogy ki a hamisító. A vizsálat megindult s az irászakértők, akiket meghallgattak, akként nyilatkoztak, hogy aztán Scheymann dr. ellen kellett a továbbiakban eljárni.

— Scheymann dr. és Eliás aláírása egyazon kéztől erednek — volt a szakértők vétsége.

E vélemény alapján aztán a királyi ügyészség Scheymann Albert dr. ellen emelt vádat okirathamisítás címén. A törvényszék vádtaácsa azonban az ügyvéd ellenében, Perámy Gábor dr. bíró előadása alapján, megszüntette az eljárást. Igazolta ugyanis Scheymann dr. az irodai személyzetével, hogy a váltó, mikor azt Grünzweignek átadta, csupán az ő aláírásával volt ellátva. Egyébként pedig az is az ártatlansága mellett szól, hogy épen ő volt az, ki sógorának a feljelentés megtételét tanácsolta. A törvényszék ily körülmények közt Breuer Mikea dr. védő érvelését elfogadva, az irászakértők véleménye dacára is azt találta helyénvalónak, hogy Scheymann dr.-t mentesítse a vád alól. Ebben a döntésben Geszti Andor dr. kir. főügyész is megnyugodott.

§ A letartóztatott szülésznő. Megirtuk, hogy a hét elején letartóztatta a fővárosi rendőrség Nagy Istvánné szülésznőt, aki Antal Gizellán, egy kórházi ápolónőn tiltott operációt végzett. A nagyarányúnak ígérkező bűnpörben terhelt gyanánt szerepel Kovács Pál dr. orvos is, akinek állítólag viszonya volt Antal Gizellával s aki a szülés előtt álló nőt Nagynéhoz küldte volna. Az orvos — mint fővárosi tudósítónk jelenti — tagadja ezt s csak annyit ismer be, hogy a magát betegnek mondó Antal Gizellát egy kis pénzzel látta el s kérésére 60 koronát adott neki. Nagyné viszont, akinek valóságos

„szülészeti klinikája“ van az Erzsébet királyné-
uti villájában. tagadja, hogy műtétet végzett
volna Antal Gizellán és azt vallja, hogy csak
valami porokat adott neki. Nagyne védője a vizsgálóbíró végzése ellen, melylyel az
előzetes letartóztatást kimondta, felfolyamodást
adott be a törvényszékhez. A fogság kérdésé-
ben ma délben egy órákor döntött a bíróság
és a felfolyamodás elutasítása után a vizsgá-
lati fogság fenntartását mondta ki.

HIREK.

— Az Arad és Vidéke, melynek előkelő sti-
lusával időnkint a lap felelős szerkesztője se
szokta azonosítani magát, mai számában ez idő
szerinti pártja harci szokásait követi és tintá-
val bombáz az „Aradi Közlönyre.“ A mi áliás-
pontunk az, hogy egy napilapnak események-
kel, nem pedig nyilvános bírókversenyekkel kell
szórakoztatnia olvasóközönségét, amiért is ha-
ladunk a magunk útján s az affért, melybe a
nevezett lap belekényszerített bennünket, ma-
gántra tereltük.

— Lábmosás a koronázó Mátyás-templomban.
Budapestről írják: A budavári koronázó Má-
tyás-templomban a hagyományos módon tar-
tották meg a mai nagycsütörtökön a lábmosás
szertartását. Az ünnepi istentiszteleten megje-
lent József főherceg *Augusztá* főhercegnővel
és egész családjával. A főhercegi család a fő-
szentélyben a királyi oratóriumban foglalt he-
lyet. A templom egészen megtelt előkelő kö-
zönséggel. Az első padsorokban ültek az Esz-
terházy hercegi, az Apponyi, Majláth, Zichy
grófi, a Gerliczy és Rosner bárói családok
tagjai. Az ünnepi mise kilenc órákor kezdődött.
Kohl Medárd dr. püspök mondta Berger Márk
kanonok, primási szertartásmester, Nemes An-
tal dr. pápai prelátus, budavári apátplébános és
több káplán segédletével. Mise után az oltári
szentséget a lorettói kápolnába vitték és az ol-
tárokat ékességeiktől megfosztották. Majd a
főszentély előtt a lábmosás szertartása követke-
zett, amelyet Vaszary Kolos bíboros hercegpri-
más képviselőjében Kohl Medárd püspök vég-
zett. Frey templomatyja vezette a szentély elé
a budavári elszegényedett öreg polgárokat, akik
az apostoli tisztet betöltötték. A tizenkét „apos-
tol“ neve és életkoruk a következő: *Nesz Sán-
dor* 97 éves, *Németh István* 91 éves, *Petyko*
Simon 90 éves, *Hendl Ferenc* 85 éves, *Lang*
József 85 éves, *Szulczberger Ferenc* 81 éves,
Szavics Mihály 81 éves, *Czip Mátyás* 80 éves,
Filip Ferenc 81 éves, *Fejes András* 71 éves,
Mayer István 75 éves és *Hartmann János* 70
éves. Az „apostolok“ a hercegprimástól a mai
nap emlékére új ruhát és egy zacskó új veretű
ezüst pénzt kaptak. A szertartást a főhercegi
család is végig nézte.

— A kompromittált rendjel. Belgrádból táv-
íratózzák: A szerb király tiszteletére Carsz-
koje Szelóban adott udvari ebédről közölt
jelentéseket nagy megütközéssel fogadták Bel-
grádban. A cár Péter királyt az András-rend
nagy keresztjével tüntette ki, melyet az ebéd
alkalmával személyesen tűzött a szerb király
mellére. A cár az ebéden a Fehérsas-rendet
viselte, amelyet 1901-ben kapott Sándor király-
tól. Péter király a legnagyobb szerb rendjelet,
az 1901-ben általa alapított Karagyorgyevics-
csillagrendet magával vitte Pétervárra, hogy
átadja az orosz cárnak. A cár vagy nem fo-
gadta el ezt a rendjelet, vagy nem tűzte fel az
ebéden vendége tiszteletére. Hir szerint a cár
azért nem fogadta el a rendjelet, mert az 1903-iki
királygyilkos hadnagyok és főhadnagyok közül
is többen megkapták a Karagyorgyevics-csill-
lagrendet.

— Szabolcska Mihály és a politika. A gyo-
mai kerület mandátumára egyes budapesti uj-
ságok emlegetni kezdték Szabolcska Mihály-
nak, a temesvári költő-papnak nevet. Egy o-
sbai lapszerkesztő levélben megkérdezte Szab-
olcskát, hogy elvállalja-e a gyomai jelöltséget?
Szabolcska a levélre csak annyit válaszolt,
hogy „nem hajlandó befeküdni a politika
sarába.“

— Lueger emlékének megörökítése. *Bécsből*
jelentik: A városi tanács legutóbbi ülésén több
indítványt tárgyaltak arra nézve, hogy Lueger
emlékét milyen művekkel örökítsék meg. Több-
bek közt felmerült a terv, hogy a XV. kerület-
hez tartozó, most katonai gyakorlóternek hasz-
nált nagy kiterjedésű mezőn, a *Schmelzen* egy
új, monumentális városrészt létesítenek és ezt
különválasztva eddigi kerületétől, „Lueger-
stadt“ nak nevezik el. Most a XV. kerületnek,
Fünfhausnak választmánya tiltakozott a Schmelz
kiszakítása ellen, de egyuttal indítványozta,
hogy az egész kerületet nevezzék el Lueger-
stadtnak. A városi képviselőtestület legközelebb
fog a kérdés felett dönteni.

— Polónyi és Lengyel Zoltán. Budapestről
írják: A volt igazságügyminiszter, *Polónyi*
Géza rágalmaszsi pöre, mintha már sohasem
akarna a végéhez jutni. Annak idején a Kuria
tudvalevőleg megsemmisítette az elsőbírság
ítéletét, mert az esküdtbírság nem engedte
meg *Lengyel Zoltán*nak, hogy négy konkrét
esettel is bizonyítsa azt az állítását, hogy „Po-
lónyi a fővárosi bizottsági tagságát vagyón-
szerzésre használta.“ A Kuriának ezzel a dön-
tésével a marasztaló ítélet, melyet *Lengyel*
ellen hoztak, megdőlt és az iratok *Szlavek*
dr. vizsgálóbíróhoz kerültek vissza. Most *Len-
gyel*, meghívván a vizsgálóbíróhoz, a már
szóban volt négy vádona felül, *Polónyi* ellen
újabb konkrét esetekkel állt elő. De *Szlavek*
bíró nem engedte meg, hogy ezeket bizonyítsa
s azt az álláspontot foglalja el, hogy az újabb
bizonyítás csakis a Kuria által megjelölt kor-
látok közt történhetik. *Lengyel* e végzés ellen
ismét felfolyamodással élt s az iratok, e kér-
desben való döntés céljából, most a törvény-
szék vádtanácsa elé kerültek. A határozatot ha-
marosan meghozzák.

— Veszedelmes összeütközés. Budapesti tu-
dósítónk jelenti: A fővárosban a Király-utca
és a Nagykörút sarkán ma délután veszedel-
mes karambol történt. A Városi villamos va-
sut egy kocsija összeütközött egy postakocsival
és egy automobilal. Az összeütközés követ-
keztében mindhárom kocsi erősen megrongáló-
dott, az automobil softőrje, *Gottlinger Károly*
pedig életveszélyesen megsérült. A mentők
haldokolva szállították a Rókus-kórházba.

— Lemondott községi orvos. *Kaas Andor*
dr. világoosi községi orvos Csetneken (Gömör-
megye) választatván meg, a világoosi állásáról
leköszönt. A községi orvosi teendőket *Kocsis*
Géza dr. járási orvos látja el.

— Tűz egy Lloyd-gőzösön. Triesztből táv-
íratózzák: Az osztrák *Lloyd*nak *Tebe* nevű gőz-
hajója Indiából származó rakományával esti
9 órákor készült elhagyni Velencébe menet az
itteni kikötőt, mikor egyszerre hatalmas lángok
csaptak fel a hajótestből. A vészjelekre a ten-
gerészeti hatóság gőzfevesszője, egy hadigő-
zös és a kormányzat két órhajója sietett a ve-
szély színhelyére és egy órai megfeszített
munka után sikerült a tüzet eloltani. A gyajju
és learakomány nagy részét megmentették.

— Elzúllott szolgabíró. *Mehádiáról* távira-
tozzák: Az itteni rendőrség ma letartóztatta
Petry János elzúllott volt szolgabíró, akit lo-
páson értek.

— A nagypénteki szent sir. A szent sir föl-
állításának szokása a kereszténység óskorába nyu-
lik vissza, de különösen a keresztesháborúk ide-
jén terjedt el általánosan. A középkor elején
nagypénteken általános volt az áldozás s a mi-
ostya azután a nagypénteki közös áldozás után főn-
maradt, azt betették egy kehelybe, a kehelyre rá-
tették a kehelyfödőt, erre a megfordított oltár-
nyért, a paténát s bekötözve elzárták egy oltár-
szekrénybe, amelyre követ hengerítettek. Ez volt
a Krisztus sirja. Ide jöttek az emberek és
imádkoztak, legtöbbször zsoltárokat énekeltek.
Az első nyitott szentsírt állítólag Münchenben álli-
totta fel V. Vilmos, Bajorország hithű hercege. Pa-
lotájának egyik fényes termében oltárt emeltek s ott
tették ki az Oltárszentséget. A falak gyásszal voltak
bevonva, ezer meg ezer gyertya égett a Szentség
körüli s az oltárt is imádkozó angyalok szobrai kör-
nyezték. Köröskörül képek voltak fölragasztva, melyek
Krisztus kinszenvedését ábrázolták. A legjelesebb
szónokok prédikáltak, a szünet alatt pedig gyász-
zene hangzott föl. A nép állandóan sűrű fekete tö-
megben tolongott a sir körül. Az utcán csönd volt,
kocsi aznap nem járt Münchenben, maga a herceg
és a hercegné is gyalog ment végig a város utcáin
abban a nagy körmenetben, mely utcáról-utcará a
palota felé húzódott.

— Az új levélbélyegek. A kereskedelemügyi
miniszter annak idején pályázatot irt ki, hogy
a sablonos, semmitmondó bélyegek helyett mű-
vészi alkotások jöjjenek forgalomba, olyanok,
amelyek a külföldi tetszetős és szép bélyegek
mellett megállják a helyüket. A pályázat ered-
ményes volt. S azkilenc pályázó vett benne
részt ezerkét száznegyvenhárom rajzzal. A zsüri,
amely a múlt hétfőn alakult meg és tegnap-
este fejezte be ülését, *Follert Károly* posta- és
távírdavezérigazgató elnöke alatt működött.
A zsürit az ítéletben az vezette, hogy az új
bélyegek művészi legyenek, a hazai moti-
vumok ne hiányozzanak belőlük és az állam-
jogi kívánalmaknak megfeleljenek. Figyelem-
mel volt arra is, hogy a tervek megfeleljenek
a keresztülvihetőség követeléseinek. A zsüri
három ülésben foglalkozott a pályázattal és ma-
este hozta meg az ítéletét, amely szerint ja-
vasolni fogja a kereskedelemügyi miniszternek,
hogy az első ezeröt száz koronás díjat *Tull*
Ödön festőművésznek, a másodikat *Helbing*
Ferenc festőművésznek; az egyik ezer koronás
díjat *Tull Ödön* festőművésznek, a másikat
Brandmayer Vilmos kőrajzolónak adja ki. Az
első helyen ajánlott terv, mely *Tull Ödön* is-
mert festőművészünké, az *Alföld* jeligét vi-
selte és ez a jelige hűségesen kifejezi az egész
bélyeg rajzát. Az előtérben két alak van. Egy
tanyai gazda. Arat. Csapása alatt bőven dől a
sárga aranyos kalász. És egy asszony, aki
meghajolva gyűjti kérébe a learatott termést.
Mögöttük a napsütötte *Alföld*. Távolabbról egy
gémekut látszik. Igazán művészi, magyaros
munka, amellyel tetszetős is és használható is.
A második helyre javasolt terv *Helbing Fe-
renc* festőművészé. Hosszukás alaku levél-
bélyeg, amelyen díszítések között *Szent László*
stilizált mellképe foglal helyet. A harmadik
helyre *Tull Ödön*nek egy másik tervét javasol-
ták, amely rajzban hasonlít a mai koronás ér-
tékű bélyegeinkhez, csak hogy a király alakja
helyett *Hungaria* van rajta, koronával a
fején.

— Az utolsó kettő ... *Késmárkról* írják: *Si-
monides József* honvéd 82 éves korában *Kés-
márkon* meghalt. A vörössapkásoknál szolgált
és büntetésből a világoosi gyásznapiok után be-
sorozták az osztrák hadseregbe és végigkü-
zdötte a selferinói és magentai csatákat. *Kés-
márkon* még két öreg honvéd él, kik megha-
tóan bucsuztak öreg bajtáruktól.

— A megvesztegetett városi tanács. Newyorkból jelentik: A pittsburgi városi tanács tizenhat tagját a vád-jury megvesztegetés gyanúja miatt vád alá helyezte. A vizsgálóbíró 24 órai haladékot engedett a gyanúsítottaknak arra, hogy beismerő vallomást tegyenek és hivatalukról lemondjanak és erre az esetre ki látásba helyezte büntetlenségüket. A kritikus idő elteltével mind a tizenhat tanácsos sápadtan megjelent a vizsgálóbíró előtt és bevallotta bűnét. Az eset az Egyesült Államokban nagy fel-tűnést keltett, mert csak nemrég fejezték be az Albany állam törvényhozói ellen megvesztegetés miatt indított monstrepört. A pittsburgi tanácsosok bűnösségéről a jury John Klein tanácsos vallomásából szerzett tudomást, akit hasonló büntetés miatt három évi fogságra ítélték s aki boszúból leleplezte tetteitársait.

— Hamis esküre csábító pap. Budapestről jelenti tudósítónk: A müncheni rendőrigazgatóság, a kiadásában megjelenő Bajor Középponti Rendőr-Ujság rendkívüli számát, ma délelőtt expressz-levélben küldötte meg a budapesti főkapitányságnak, amelylyel tudja, hogy a traunsteini királyi vizsgálóbíró elfogató parancsot adott ki Scheuer Jenő kolbermoori katolikus plébános ellen. A rendőr-ujság közli Scheuer Jenő arcképét is. A müncheni rendőrigazgatóság azt mondja megkeresésében, hogy a vizsgálat adatai szerint a megugrott Budapest felé vette útját, mert a magyar fővárosban rokonai vannak. Scheuer Jenő plébánosnak súlyos kriminális ügye akadt. Az a bűn terheli lelkét, hogy egyik polgári pörében hamis esküre bírta rá tanuját, aki utóbb megbánta bűnös vállalkozását és önként jelentkezett vallomásra a traunsteini vizsgálóbírónál, akinek töredelmesen elmondotta, hogy egyenesen Scheuer Jenő főtisztelendő felbajtására, hamis vallomást tett a bíróság előtt.

— Nem akartam vállalkozni erre a szerepre, — mondotta a vizsgálóbírónak, — de a plébános azzal biztatott, hogy ő, az isten szolgája, majd leimádkozza bűnömöt. Scheuer Jenő valahogyan neszét vette annak, hogy leleplezték és megszökött a kolbermoori parókiairól. A vizsgálóbíró világszerte nyomoztatja a bűnös papot, a kinek személyleírását így ismerteti a körözö-levél: Scheuer Jenő negyvenöt éves, francia típus — édesanyja francia asszony volt — közép magas, gyöngye testalkatu, halvány arcu, haja barna és hosszú, barna szemű. Németül, franciául és valószínűleg olaszul is beszél.

— Halotthamvasztás Németországban. Az üzemben levő 20 német krematóriumban január hónapban összesen 450 holttestet hamvasztottak el, szemben a múlt évi 431-gyel. Első helyen szerepel Hamburg 60, másodikon Chemnitz 56 hamvasztással. Az elhamvasztottak közül 280 férfi és 170 nő volt, akik valás szerint így oszlottak meg: evangélikus 352, katolikus 45, zsidó 18, egyéb vallású 35. A 450 hamvasztás közül 294-et előzött meg egyházi szertartás a krematórium csarnokában.

Európában a legtöbb krematóriummal Olaszország után Németország rendelkezik, és a halotthamvasztás kultusza állandóan emelkedőben van. Az elmúlt esztendőben 4050 halottat égettek el, az 1908. év 2977 halottjával szemben, és ez a szám az idei év első hónapjának statisztikája után itéve ismét növekedőben van.

— Az Aetna kitörése. Cataniából táviratozzák: A lávafolyam nagy sebességgel nyomul előre és már elérte San Leo Rinacci falut. A környező szőlőskerteket és több kis házat a láva elpusztított. Híre érkezik, hogy az Aetnának mintegy tíz kráttere van működésben.

— Jóváhagyott városi költségvetés. A belügy-miniszter ma küldött leiratával arról értesíti a város közönségét, hogy az 1910. évi költségvetést jóváhagyta és megengedi, hogy 79 százalékpótdót szedhessen. Noha a tisztviselők fizetésrendezése tette szükségessé a 79 százalékos adót, a mely a fizetés többlet nélkül 74 percentre szállott volna alá, a miniszter nem emelt kifogást az ellen, hogy a város mindaddig szedje a magasabb adókat, míg ő a fizetésrendezés ügyében alkotó szabályrendeletet jóvá nem hagyja.

— Tolvaj színész. A budapesti rendőrség szerdán délelőtt elfogta Lóránd Ernő 25 éves színészt, aki Rózsa Izidor szegedi mészárosától ellopotott 900 korona készpénzt és ezer korona értékű ékszert, aztán megszökött Budapest felé, hogy Amerikába jusson. Lóránd Ernőt a nyomor vitte rá a lopásra. Mint kórista évekig éldegélt, így a szegedi szintársulatnak is volt a tagja, de a múlt évben szerződés nélkül maradt. Elment a múlt év végén Szegedre a rokonaihoz. Rózsa Izidor mészárosmester feleségének a rokona és Rózsaék szivesen fogadták a lakásukba, élelmet, lakást, sőt pézst is adtak neki, mert sajnálták. Hétfőn délelőtt egyedül maradt a lakásban Lóránd Ernő. A szobában hozzájutott a nyitott fiókban levő takarékpénztári könyvhöz és az ékszerekhez, azokat magához vette, aztán elsietett a takarékpénztárba és fölvetett kilencszáz koronát. Aztán megszökött. Amikor észrevették a lopást és látták, hogy Lóránd Ernő nem jelentkezik, reá gyanakodtak. Rózsa Izidor a szegedi rendőrségen följelentette lopás bűntettéért. A szegedi rendőrség országsszerte körözte a megszökött tolvaj színészt, akit szerdán délelőtt a budapesti rendőrség elfogott. A fogásról értesítették a szegedi rendőrséget és holnap Szegedre kísérik a letartóztatott színészt.

— Homoszexuális arisztokraták. Münchenből táviratozzák: Az itteni arisztokrata társadalom több tagját azzal vádolják, hogy bűnös viszonyt folytatnak fiatal távirat kihordókkal, akik azután megakarták zsarolni őket. Egy távirat kihordó fiut letartóztattak.

— A vashid első áldozata. Múlt év április havában, a 29 ére virradó éjjel az épülő Eötvös-utcai vashidnak vár felüli oldalán egy meg-rakott iszapszállító kocsis kisklott az iparvágányról. A munkások közül többen odasiáltak és Gaál Ferenc előmunkás felügyelete alatt igyekeztek a kocsit a vágányra visszaemelni. A kocsis azonban felborult és agyonnyomta Fülöp Károly napszámost. A lefolytatott nyomozás alapján az ügyvédség vádat emelt Gaál Ferenc ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt, mivel a felügyelete alá tartozó, eltört vágányt nem igazította meg és a munkások kérése dacára sem világította ki a pályát, amelyen a nehéz kocsik jártak. A vádtanács Gaált vád alá is helyezte, mert gondatlanságát beigazolvatta. Mára volt kiüzve az ügy főtárgyalása Köller János kir. ítélőtáblai bíró tanácsa elé; a vádhatóságot Pogonyi Nándor kir. ügyész képviselte, míg a védelmet Szabó Frigyes dr. ügyvéd látta el. A törvényszék az ügyben ma nem hozott ítéletet, hanem több tanu meg jelenése miatt a főtárgyalást elnapolta.

— Szélhámos „tűzérőhadnagy.” A kolozsvári rendőrség szenzációs ügyben vezette be tegnap a nyomozást. Disztingvált külsejű, előkelő ruházatu ur után kutatnak, aki a házasságzédalgek ismert recipéjével hálózott be egy kolozsvári uri családot. Jómódu özvegyasszony jelent ma meg Rimóczy József dr. rendőrkapitány előtt s az egész szélhámoság történetét elmesélte. Napokkal ezeótt beállított hozzá egy jól öltözött fiatal ember, kivette a butorozott szobát s nyomban ismereteket kötött a családdal. Az özvegyasszonynak lánya is van s így nem is vette rossz névon, hogy a fiatal ur, aki földbirtokosnak és tartalékos tűzérőhadnagynak mondotta magát, megismételte látogatásait. Este már színházban is együtt voltak s a „főhadnagy” ur nem is titkolta, hogy rokonszenvezik a leánynyal. Másnap aztán, a rendetlen postajárásra hivatkozva, 150 koronát kért kölesön az uriaszonnytól, amivel aztán, mi sem természetesebb, nyomban kerekelt oldott. A rendőrség nyomoz utána.

— Furfangos kivándorlók. A németújvári járásból ilyenkor tavasszal az egész környék munkásai át szoktak menni Ausztriába dolgozni. Mióta azonban a határrendőrség működik a kivándorlás megakadályozása érdekében is, ez az átözönlés igen nehéz s a csendőrség senkit sem ereszt át a határon, akinek utlevele nincs. Szombathelyről jelentik, hogy a napokban furfangos módon jutott át a határon 60 Amerikába kivándorló. Az egyik parasztember papnak öltözött, a másik kántornak s feszülettel, egyházi zászlókkal, énekelve a szent szolozsmákat, a határrendőrök tisztelgése mellett sétáltak át a Lapics-folyón. Másnap a határrendőrök egy csomagot kaptak, amelyben egy papírúha és egy levél volt, amelyben a kivándorló elmés vezetője azt a tanácsot adja a határrendőröknek, hogy ügyeljenek a bucsusokra is.

— Jótékony adományok. Özvegy Reicher Ferencné néhai férje: Reicher Ferenc emlékére és kívánságára az Aradon építendő római katolikus templom javára 2000 koronát, az aradi jótékony polgári egyesület javára 1000 koronát, az aradi 1848/49-iki honvédek közötti szétosztás céljából 500 koronát, az aradi evangélikus templom javára 500 koronát, végül az aradi önkéntes tűzoltó egyesület javára 500 koronát adományozott. Az adományokat Varjassy Lajos polgármester kezeihez juttatta, ki azokat rendeltetések szerint az érdekelteknek kézbesítette.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban március 24-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Ipolyi-Keller Iván aradmegyei gazdasági egyesületi igazgatónak Imre nevű fia, Bogdán Demeter városi tiuzoltónak Lajos nevű fia, Schaberger Jakab ácsmesternek Eszter nevű leánya. Meghalt: Mitron Aurél 23 éves szabósegéd, Deák Lajos 7 hónapos fiu. Házasságot kötött: Hódolgy Mózes ügyvédjelölt Singer Gizellával.

— Értesítés. A gyászoló közönség szives figyelmébe ajánlok legmodernebb típusban síremlékeket, melyeket személyesen készítek és a legnagyobb gyárosoktól szerzek be s azokat raktáron tartom dusan felszerelve nagy választékban. Tervezéseket művészies kivitelben és költségvetést díjtalanul készítek el. Legelőnyösebb beszerzési forrás. Minden munkámért és anyagért szavatolok Vidékre is készséggel azonnal szállítok. Tisztelettel Menrath József, József főherceg-ut 11. (Evangélikus templommal szemben.) 1406

— Uri hölgyközönség szives figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Mágnes-crém, szappan, puder és kézfínomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 271

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 272

==== Rendkívüli olcsó árakban árusítunk ====

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1226

A női termet érvényesülése.

— Divatlevél. —

A hölgyek járása többé nem oly szabad és könnyed, mint volt azelőtt. Hiába! A divat isten-asszonya sokat követel az ő papnóitól. Most azt kívánja, hogy a szoknya a térd körül szorosra húzódjék össze és ezáltal a lábnak nincs elég helye a kilépéshez. Ez már csak így van a szalonokban és a déli korzón egyaránt. No de legalább ma a mindenható divat nagykegyesen megengedi, hogy ugyanazt a ruhát viselhesék a sétákhoz és a szalonokban. Szóval nem szükséges az eleganciához, hogy egész választék legyen az öltözékekből. Az étkezéshez, a színházakba, a látogatásokra, szóval minden alkalomhoz ugyanaz a ruha. A kivágott parádésruhák fokozatosan tűnnek el. Az anyag sohasem lehet eléggé lágy és simulékony. A színeknek meghatározhatatlanoknak és diszkrétnek, sőt sötét tónusúknak kell lenniük.

Szerencsés ujtásnak üdvözölhető a visszatérés a kurta kabáthoz. Talán mégis igazuk van azoknak, akik nem kedvelik a hosszú redingot-formát, amelyben a termet alig érvényesülhet, amely szinte elrabolja az alak vonalait és amely a célszerű, de csunya angol utazókosztűmökre emlékeztet. A kabátok ismét feszesebbek lettek. Sok orosz bluzszerű kabátokat is hordanak — széles, a derékot szorosan körülfogó, oldalvást begombolt bőrvél. A színek dolgában megtalálható minden lehető zöld tónus és azonkívül a — sakktaflák mintája: fekete fehér, vagy kék-fehér.

Okos gondolat, hogy a bluzokat bársonyból vagy a szoknyáival megegyező anyagból készítik. A bársony rendszerint csupán a mellig terjed, onnantán a nyakig hasonlatos színű szatin következik. A bluzok mind gombosak és a gallérok alacsonyok. A nyár remélhetőleg meghozza majd a kellemes kivágást.

Tehát a nyári kimenőruha a rövid kabátka lesz, amely formássá, könnyeddé, karesuvá teszi, megfiatalítja a termetet. Azonban szép számban megmaradnak a hosszú, méltóságos tartású köpenyek hívei is.

A karok az idén azt az elvet követik, hogy variatio delectat: a változatosság gyönyörködtet. Ritka sokféleség mutatkozik itt és a sima formák idejüket multák. Szorosan a csuklónál végződnek a divatos karok. A csuklónál gyakran látható csipkészet, amely félkezeji módjára borul a kézre. Ad vocem: csipke! A társasági és házi ruhákra a nyáron jóval több csipke kerül, mint bármikor.

A kalapok nemcsak a szélességben, de a magasságban is növekednek. Persze észrevehető a Chantecler hatása is. Tollak, tollak, tollak! A nyári divatos kalapokat „A la faisane“-nak fogják hívni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 24.

Amerika 1/2-el magasabb. Készáru: Kínálat, kivétel-kedv korlátolt, 6 ezer mm. 5—10 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 különként számléva:

	Déli járat	2 órai járat
Tengeri 1910. májusra	6.12—6.13	6.11—6.12
Buza 1910. áprílira	13.85—13.66	13.60—13.61
Zab 1910. áprílira	7.24—7.25	7.16—7.17
Ross 1910. áprílira	8.17—9.18	8.39—8.39
Buza 1910. októberre	11.24—11.26	11.26—11.27
Buza 1910. májusra	13.55—13.56	13.49—13.50
Ross 1910. októberre	8.29—8.30	8.29—9.30

Zárul 5 órákor.

Osztrák hitelrészvény	—	—	—	679.—
Magyar hitelrészvény	—	—	—	823.50
Közuti vasut	—	—	—	712.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sziklay. (Amerika.) Az összeget Arad város polgármesteri hivatalához kell küldeni. Az amerikai magyar katonák gyűjtésének kétszeres értékét ad az, hogy 1848-ban elhunyt bajtársaik emlékének áldozzák filléreiket.

IDEGENEK ARADON.

— Március 24. —

Fehér Kereszt szálloda. Grünfeld Sándor utazó Tata. — Ernest Fülöp utazó Budapest. — Rátt József birtokos Dombiratos. — Pallasky Gusztáv kísértő Budapest. — Boretvás Endre gazdálkodó Nagylak. — Rottbert Lipót utazó Bécs. — Dittfrid Ede földbirtokos Simánd. — Várnay Jenő utazó Budapest. — Igmándi Mihály hivatalnok Budapest. — Rohrbuk József utazó Bécs. — Bodenhermes Oszkár kereskedő Strassburg. — Stern Lázár dr. ügyvéd Nagybecskerek.

Központi szálloda. Szilágyi Arthur Károly dr. ügyvéd Budapest. — Berger Jakab utazó Budapest. — Radványi Sándor utazó Budapest. — Barta Vilmos utazó Budapest. — Klein Vilmos kereskedő Medgyesegyháza. — Kürtös János tanár Budapest. — Kerlef Armin utazó Budapest. — Szemere Mihály utazó Budapest. — Molnár Agoston utazó Budapest. — Barna Jenő igazgató Budapest. — Kerb Tivadar báró földbirtokos Bécs. — Murai Sándor utazó Budapest. — Grosz Lipót utazó Budapest. — Frián Mór utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Fogarasi Rózsika varrónő Szászváros. — Neustaster Frigyes utazó Brassó. — Kohn Jakab kereskedő Kövesd. — Sjurja Manó kereskedő Meződombegyháza. — Lányi Imre ügyvédjelölt Székelyudvarhely. — Niemandz Vilmos önkéntes Brassó. — Szmethanovits Gyula önkéntes Szászapáti. — Binger Ferenc igazgató Varjas.

Felelős szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1910. évi március hó 25-én:

Nincs előadás.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Börö Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, március 25-én.

Zárva.

Holnap nagy új műsor.

NYILTÉR.

GONO

NE MENJEN
EL ESTE GONO
NELKÜL

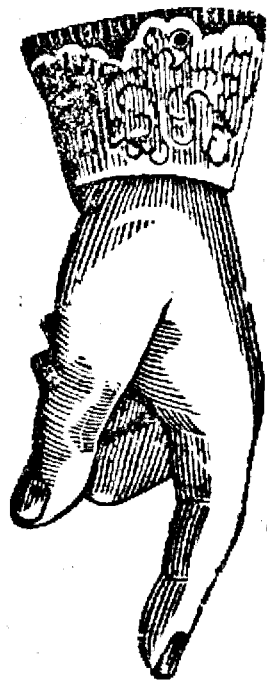
„GONO”
krém előzetes használata a legbiztosabb védelmet nyújtja
FERFIKNAK ÉS NŐKNEK az
összes nemibetegségek ellen.

HASZNÁLATA TISZTA.
EGYSZERŰ ÉS KELLEMES.

Eredeti tubus 30 használatra elegendő
(utasítással) ... 2 korona.
5 kis tubus dobozban, 50 használatra
elegendő (utasítással) ... 3 korona.
Póztán discret csomagolásban a pénz
előzetes beküldése vagy utánvétellel
küldünk. 6803

Kapható Aradon: Hajós Árpád, Gótori Földes
Kelemen gyógyszerárában és Vojtek
és Weisz drogeriájában, valamint minden
gyógytár és drogeriában.

GONO-MŰVEK vezér képviselete
Budapest, Szász-utca 90. szám.

Legnagyobb
választék

≡Husvétii≡

illatszerek

és

öntözők-

ben.

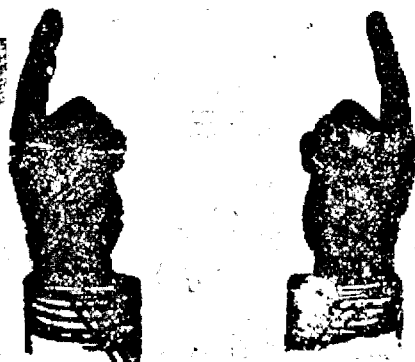
311

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

Nagymennyiségű
pléh-pánt
és
maculatura
jutányos áron
eladó.

HUSZVÉTI
Illatszerek

Vojtek és Weisz
Aradon.

csinos
kiállításban
olcsó árak
mellett. :: ::

601

A világhírű kerékpárok

elegáns, könnyű, eltő-
restől ment és
olcsó a

Arjegyék
ingyen és bérmentve.
Egyedüli áruoltó:
Kalmár József, Arad.

4069—1910. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi mi-
nister 85075/VII. A. 2. 1906. szám
alatt kiadott körrendelete alapján
meghagyom a gyümölcs termelők-
nek és kert tulajdonosoknak, hogy
a mező és kert gazdaságban na-
gyobb károkat okozó rovarok ellen
való hathatós védekezés céljából a

téli hernyó fészkeket és lepke tojá-
sokat valamint a vértetűs és darázs
fészkeket alaposan irtás ki. Ezen
rovarok irtása már most megkez-
dendő és addig folytatandó míg
teljesen ki nem pusztulnak. Leg-
nagyobb gond fordítandó a hernyó
és vértetűs irtására.

Figyelmeztetem az érdekelteket,
hogy az a ki a fentebb elősorolt
irtásokat folyó évi március hó
végéig elmulasztja úgy az irtás,
költségére nátságilag lesz folya-
matba téve és kívül az 1884. évi
XII. t. c. 95. §. K. pontja alapján
5 napi elzárásra átváltoztatható
100 koronáig terjedhető pénzbün-
tetéssel lesz büntetve.

Arad, 1910. évi március 5-én.

Sarlot,
főkapitány.

Könyvkötészetünkben
tanulóleányok
3 korona kezdőfizetéssel
felvétetnek.

Ház és telek.

Egy 4000 □-öles termőszőlővel beültetett szőlőkert,
mely kellemes nyári üdülőhelynek kiválóan alkalmas,
egy hozzá tartozó 3 szobás lakóházzal és melléke-
lyiségekkel együtt

azonnal eladó.

A telek a városhoz közel a lóvasut mentén
van. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos **Schubert**
Ferenc Pécskai ut 17. sz. alatt nyújt.

A n. é. közönség szives figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Andrassy-
tér 8. sz. a. 1910. április hó 1-én egy dusau berendezett

arany-, ékszer- és óras-üzletet
nyitok.

Midőn ezt a n. é. közönséggel tudatom, megjegyezni bá-
torkodom, hogy az összes külföldi városokat beutazván, ki-
tűnő szakképzettséget a legdivatosabb tárgyakra vonatkozó-
lag magamnak ez uton megszereztem, úgy, hogy azoknak
finom kivitele és olcsóságára nézve velem senki sem verse-
nyezhet.

1509

Üzletemben a mai korszaknak megfelelő legjobb és leg-
szébb inga-órák, arany és ezüst férfi és női zsebórák, ébresz-
tők 5 évi jótállás mellett, továbbá a legdivatosabb gyűrűk,
fülbevalók, mellük úgy aranyban, mint ezüstben a legolcsób-
ban kaphatók.

Becserélések és javítások is olcsón és lelkiismeretes
eszközöltetnek.

Tört aranyat veszek és kicserélek.

Magamat a n. é. közönség szives jóindulatába és párt-
fogásába ajánlva, biztosítom, hogy mindig főtörekvésem lesz,
igen t. vevőimet a leggondosabban kiszolgálni, hogy teljes
bizalmukat kiérdemelhessenem.

Kiváló tisztelettel

Brandes D.

óra- és ékszer-üzlete

Arad, Andrassy-tér 8. sz.

Katolikus templommal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

Ismeretség híján

háztársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,kulcsárra,
gazdasszoyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
vau szükségre,

AKI

bérbeadni kíván

bírtokot,
házat,
vadászterü-
letet,kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

AKI

eladni kíván

szőlőt,
kőgorát,
ort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

AKI

mindeneket vétel vagy bérbevételei cél-
jából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetés

rovatát használja.

Dió

Körülbelül 3 waggon, de kapható
kisebb mennyiségben is 100
kilogrammonként Kor. 50. — ab ál-
lomás Petrozsény. Sokol Miklós-
nál, Petrozsényben. 1474

Gróf Leiningen-utca

8. szám alatt levő ház szabad kéz-
ből eladó. Értekezhetni a tulajdo-
nossal, Kápolna-utca 7. szám. alatt.
1485

Ajánlok

szalonnát, zsírt, füstölt husokat,
szalámit, csabai kolbászt, édes és
gulás paprikát, száraz házi szap-
pant. Egy féderes hentes kocsit,
egy szép fedeles hintó, egy tize-
des mázsa eladó. Garai Károlynál
Aradon, Hajó-utca 4. sz. 1475

Modern

*földszinti v. első eme-
leti uri lakás kerestetik
a főtéren vagy annak
közvetlen közelében. A
lakás 5 szép szoba, elő-
szoba, fürdőszoba és
megfelelő mellékhelyi-
ségekből állhat. Ajánla-
tokat lakás jellegével a
kiadóhivatal továbbít.*

487

Keresek

május elsejétől november elsejéig
egy 2 szobás lakást. Ajánlatokat
„2 szoba“ jellegével a kiadóhivatal
továbbít.

Keresek

egy száraz raktárt májustól no-
vemberig, mely alkalmas butorok
elhelyezésére. Ajánlatokat „butor“
jellegével a kiadóhivatal továbbít.

Végre megjelentek

Dóczy, Fráter és Balázs nótás-
könyvei, melyek együttesen, tok-
ban 5, külön 2 koronájával kap-
hatók. A magyar dalköltészet e
több, mint 100 koronát érő gyön-
gyei csak rövid ideig lesznek ez
olcsó kiadásban forgalomban. Ron-
gált dobozu levélpapírok minden el-
fogadható árban kaphatók. Vidékre
pontos kiszolgálás. — Kerpel Izsó
könyvkereskedése, Aradon. 525

Telefon 348.

Husserl Manó

bádogos

vizvezeték szerelő.

Javitások 161

olcsón és gyorsan.

Arad, Szt. Pál-utca 11.

Egy zárt

gummikerekű hintó, majdnem új,
olcsón eladó. Megtekinthető: Olasz
Lajos kovácmester, Erzsébet-
körút. 1493

Zenei szenzáció!

Fráter Loránd, Balázs Árpád, Dóczy
József nótáskönyvei, ismertebb da-
lok, Rácsos kapu, rácsos ablak,
Ha te engem barna kis lány, Gyere
velem akác lombos falumba, A
fonóba, Száz szál gyertya, Ott ahol
a marosvize, Őszi rózsá, Hull a
zapor kün a pusztán, Darumadár.
Ezenkívül 120 magyar dal 8 kö-
tetben 5 korona, egy-egy kötet
külön-külön 2 korona. Ingusz I.
és Fia zenemű-kereskedése An-
drássy-tér 16. 671

Mester Frigyes

kereskedelemtudományi tanfolya-
ma, korábban az európai hírű
kereskedelmi akadémia, Lipse.
Tizenkét tanár. — Prospektusok
ingyen. 6821

Tavaszi ujdonságok:

Rendelésszerűen készült női costumök,

toilettek, felöltők, köpenyek lelegegánsabb

■ ■ kivitelben és nagy választékban ■ ■

RADÓ GYULA

■ ■ női divatáruházában ■ ■

ARAD, a Minorita-templommal szemben.

Külön mérték osztály.

■ ■ Telefon szám 238.